

Львівський державний університет
внутрішніх справ

С. Я. Бурда
О. З. Мармура

Стадії вчинення кримінального правопорушення

Навчальний посібник

Львів
2026

УДК 343.2/7(477)

Б 90

Рекомендовано

до друку та розміщення в електронних сервісах ЛьвДУВС
Вченою радою Львівського державного університету внутрішніх справ
(протокол від 27 травня 2026 року № 13)

Рецензенти:

Олексій ГУМІН, доктор юридичних наук, професор
(Національний університет «Львівська політехніка»);

Ірина ГАЗДАЙКА-ВАСИЛИШИН,
кандидат юридичних наук, професор
(Львівський державний університет внутрішніх справ)

Бурда С. Я., Мармура О. З.

Б 90 Стадії вчинення кримінального правопорушення :
навчальний посібник. Львів : Львівський державний
університет внутрішніх справ, 2026. 96 с.

ISBN 978-617-511-445-2

Видання містить теоретичний матеріал, тести та питання для самоконтролю і перевірки рівня засвоєння знань здобувачами вищої освіти, задачі прикладної спрямованості, а також список рекомендованої літератури. Навчальний матеріал із теми «Стадії вчинення кримінального правопорушення» подано на основі чинного Кримінального кодексу України, проекту нового Кримінального кодексу та сучасних наукових позицій.

Для здобувачів ступеня бакалавра (у межах вивчення дисципліни «Кримінальне право»), а також для здобувачів вищої освіти всіх юридичних спеціальностей і науково-педагогічних працівників.

The manual contains theoretical material, self-control tests to assess students mastery of the subject, applied case studies for practical sessions, self-check questions, and a list of recommended readings. The educational material on the topic «Stages of Committing a Criminal Offense» is presented based on the current Criminal Code of Ukraine, the Draft of the new Criminal Code, and contemporary scholarly perspectives.

The manual is designed for undergraduate students (within the «Criminal Law» course), as well as for students of all legal specialties and academic staff.

УДК 343.2/7(477)

ISBN 978-617-511-445-2

© Бурда С. Я., Мармура О. З., 2026
© Львівський державний університет
внутрішніх справ, 2026

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ.....	6
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ.....	44
ЗАДАЧІ.....	69
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ.....	91
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	94

ПЕРЕДМОВА

Навчальний посібник «Стадії вчинення кримінального правопорушення» призначений для здобувачів ступеня бакалавра із спеціальностей 081 «Право», 262 «Правоохоронна діяльність» і містить систематизований навчальний матеріал, питання для самоконтролю, тестові завдання та ситуативні задачі.

Тема «Стадії вчинення кримінального правопорушення» вивчається в межах дисципліни «Кримінальне право». Предметом вивчення є чинне кримінальне законодавство України, яке стосується поняття і стадій кримінального правопорушення.

До предмета вивчення також входять й інші нормативно-правові акти, рекомендаційні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, рішення Конституційного Суду України, опублікована судова практика з питань застосування норм Кримінального кодексу України (далі – КК України) в зазначеній частині, а також відповідна спеціальна література.

Завданням дисципліни є ґрунтовне засвоєння положень КК України, вивчення відповідної судової практики, знання тенденцій розвитку кримінального права України, ознайомлення з науковими підходами, вивчення необхідної спеціальної літератури.

Навчальний посібник містить систематизований навчальний матеріал, а також питання для самоперевірки та контролю, ситуативні і тестові завдання, які сприятимуть формуванню практичних навиків логічного мислення.

Під час вирішення тестових завдань варто зважати на те, що вони мають чотири варіанти відповідей, водночас передбачено лише одну правильну відповідь.

Для належного опанування теми «Стадії вчинення кримінального правопорушення» здобувачі вищої освіти **повинні знати:**

- чинне кримінальне законодавство й інші нормативно-правові акти, необхідні для оволодіння відповідною темою;
- нормативні визначення основних понять, що містяться у розділі III Загальної частини КК України;
- наукові визначення понять, які не мають нормативного закріплення;
- позицію слідчої та судової практики з питань застосування і тлумачення вказаних норм Загальної частини КК України;

вміти:

- тлумачити положення розділу III Загальної частини КК України, належно володіючи кримінально-правовими категоріями та поняттями;
- на основі отриманих знань правильно застосувати відповідні положення КК України, виконуючи конкретні завдання.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Поняття та види стадій учинення кримінального правопорушення

Кримінально-протиправна діяльність, як і будь-яка інша діяльність особи, характеризується певними стадіями (етапами). Водночас, з огляду кримінально-правовий характер, поняття стадій учинення кримінального правопорушення має особливий зміст.

По-перше, йдеться не про будь-яку діяльність, а про кримінальне правопорушення – діяння, передбачене КК України. Як відомо, діяння, що є кримінальними правопорушеннями, визначаються Особливою частиною КК України. Кожне з таких кримінальних правопорушень характеризується притаманним тільки йому складом кримінального правопорушення. Отже, **стадія вчинення кримінального правопорушення** – це етап учинення конкретного одиничного правопорушення, передбаченого тією або іншою статтею Особливої частини КК України.

По-друге, законодавець у ст.ст. 14, 15 КК України охарактеризував виокремлені стадії кримінального правопорушення виключно як умисні діяння. Зважаючи на те, що умисний характер діяння характеризує не лише психічне ставлення до діяння й психічне ставлення до його наслідків, стадії вчинення кримінального правопорушення можливі лише в умисних кримінальних правопорушеннях. **У необережних кримінальних правопорушеннях, зокрема кримінальних правопорушеннях із подвійною (змішаною) формою вини, стадії неможливі.**

По-третє, кримінальним правопорушенням є виключно діяння, які вчинені суб'єктом кримінального правопорушення, тобто фізичною осудною особою,

яка на момент його вчинення досягла віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Звідси **діяння, що вчинені неосудними чи особами, які не досягли відповідного віку, не можуть розглядатися в контексті стадій учинення кримінального правопорушення**¹.

По-четверте, стадії вчинення кримінального правопорушення безпосередньо визначені в КК України. Йдеться про готування до кримінального правопорушення, замах на кримінальне правопорушення (обидві охоплюються поняттям незакінчене кримінальне правопорушення) та закінчене кримінальне правопорушення. Аналіз кожної з них дає змогу зробити висновки, що вони відрізняються наявністю обов'язкових ознак складу кримінального правопорушення та різним ступенем реалізації кримінально протиправного наміру.

Отже, **стадії вчинення кримінального правопорушення** – це визначені КК України етапи вчинення суб'єктом конкретного умисного кримінального правопорушення, кожен з яких вирізняється різним ступенем реалізації кримінально протиправного наміру та наявністю (відсутністю) в діянні обов'язкових ознак складу цього кримінального правопорушення.

¹ Варто зазначити, що судова практика з цього приводу є дещо іншою. Наприклад, розглядаючи справу в касаційній інстанції (Постанова об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду у справі № 761/37225/20 від 16 січня 2023 року), зокрема за фактом спроби особи, що була визнана неосудною, заподіяти смерть іншій особі, суд вказав: при розгляді кримінального провадження про застосування примусових заходів медичного характеру кримінально-правова оцінка суспільно небезпечного діяння, вчиненого в стані неосудності, повинна ґрунтуватися лише на відомостях, які характеризують суспільну небезпеку вчинених дій. Водночас суд має виходити із об'єкта посягання та об'єктивної сторони вчиненого діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною КК України, з урахуванням усіх фактичних обставин і зовнішнього прояву дій особи, з огляду на те, що встановлення будь-якої форми вини у діях неосудної особи об'єктивно є неможливим. Юридична оцінка такого діяння за наявності до того підстав може здійснюватися із застосуванням ст. 15 КК України. Отже, Касаційний кримінальний суд визнав правильною кваліфікацію таких дій неосудного, як замах на кримінальне правопорушення.

Із положень КК України очевидні три стадії вчинення кримінального правопорушення:

- готування до кримінального правопорушення;
- замах на кримінальне правопорушення;
- закінчене кримінальне правопорушення.

У навчальній літературі виокремлюють ще такі стадії вчинення кримінального правопорушення, як **виникнення (формування) наміру (умислу) вчинити кримінальне правопорушення та виявлення такого наміру (доведення про такий намір до відома інших осіб)**. Варто пам'ятати, що кримінальне правопорушення – це завжди поведінка особи: дія або бездіяльність. Тому в теорії їх ще називають «голий умисел» – умисел, не підкріплений поведінкою особи. З фактичного боку, – це теж певні етапи вчинення кримінального правопорушення. Однак жодного правового значення вони не мають. В разі невчинення будь-яких діянь, спрямованих на реалізацію такого наміру, кримінального правопорушення не відбулося. Якщо ж особа вчиняє хоча б готування до кримінального правопорушення, момент виникнення наміру вчинити кримінальне правопорушення чи факти виявлення такого наміру не мають жодного значення.

Окрім того, кримінально протиправним наміром суб'єкта кримінального правопорушення часто охоплюється й поведінка особи після вчинення кримінального правопорушення. Наприклад, після вчинення вбивства особа вживає заходів для приховування трупа; після вчинення крадіжки реалізовує викрадене майно; або ж після умисного пошкодження чужого майна визнає вину, щиро кається та відшкодовує потерпілому завдані збитки. В теорії кримінального права поведінку винного після вчинення кримінального правопорушення називають **посткримінальною поведінкою**. Зважаючи на те, що така поведінка безпосередньо стосується кримінального правопорушення, з фактичного боку вона теж є етапом кримінального правопорушення. Однак така поведінка має кримінально-правове значення лише в окремих, визначених законом, випадках: як обставина, що обтяжує

чи пом'якшує покарання; підстава звільнення від кримінальної відповідальності; або як окреме кримінальне правопорушення (наприклад, у разі залишення в небезпеці потерпілого, якого винний сам поставив в небезпечний для життя стан своїми кримінально-протиправними діями (ст. 135 КК України)). У таблиці наведено стадії вчинення кримінального правопорушення.

Таблиця

**Стадії вчинення кримінального правопорушення,
які мають або не мають кримінально-правового значення**

2. Поняття закінченого кримінального правопорушення. Поняття та види незакінченого кримінального правопорушення

Визначення поняття закінченого кримінального правопорушення є у ст. 13 КК України. **Закінчене кримінальне правопорушення** – діяння, яке містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого конкретною статтею Особливої частини КК України.

Згідно з цим визначенням, закінчене кримінальне правопорушення характеризується наявністю всіх обов'язкових ознак складу кримінального правопорушення, але фактично насамперед ідеться про об'єктивні ознаки. Саме наявність чи відсутність об'єктивних ознак дає змогу відрізнити одну стадію кримінального правопорушення від іншої. Обов'язкові ознаки складу кримінального правопорушення як відомо безпосередньо зазначені у статті Особливої частини або ж впливають з її змісту. Наприклад, ч. 1 ст. 121 КК України «Умисне тяжке тілесне ушкодження» містить пряму вказівку на наслідки (спричинення небезпеки для життя в момент заподіяння, втрата будь-якого органу чи його функцій, каліцтво статевих органів, психічна хвороба, інший розлад здоров'я, поєднаний зі стійкою втратою працездатності не менш як на одну третину, переривання вагітності, непоправне знівечення обличчя) та на форму вини (умисну). Зі змісту статті очевидно, що об'єкт – суспільні відносини з приводу охорони життя та здоров'я особи; потерпілий – будь-яка особа (у разі переривання вагітності – це жінка, що перебуває у такому стані, незалежно від терміну вагітності); діяння – будь-яка дія або бездіяльність, що може призвести до вказаних у статті наслідків. Наявність у діянні вказаних ознак свідчить про закінчене кримінальне правопорушення (щодо перелічених наслідків, то тут достатньо одного з них). Своєю чергою, відсутність якоїсь ознаки виключає наявність закінченого кримінального правопорушення. *Наприклад, якщо особа, маючи намір*

заподіяти потерпілому тяжке тілесне ушкодження, вчиняє діяння, які з якихось причин не призводять до жодного з перелічених наслідків, кримінальне правопорушення не може вважатися закінченим.

Водночас слід пам'ятати, що законодавець використав у КК України різні прийоми та способи опису обов'язкових ознак складу кримінального правопорушення. Відтак навіть дуже подібні кримінальні правопорушення можуть мати різний момент закінчення. Наприклад, грабіж (відкрите викрадення чужого майна, ст. 186 КК України) вважатиметься закінченим із моменту заволодіння чужим майном і одержання реальної можливості ним розпорядитися. Натомість розбій (напад із метою заволодіння чужим майном, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства, ст. 187 КК України) вважається закінченим із моменту нападу, спрямованого на заволодіння чужим майном і застосування водночас насильства чи погрози застосувати насильство.

Зважаючи на принцип вини (суб'єктивного ставлення у вину), слід додати, що йдеться про те кримінальне правопорушення, яке мав намір учинити винний. Зокрема, якщо особа мала намір учинити кримінальне правопорушення з кваліфікованим складом (наприклад, крадіжку в особливо великому розмірі), то слід зауважити наявність усіх ознак саме такого кваліфікованого складу кримінального правопорушення, а не основного складу.

Розглянемо питання, що стосується моменту закінчення окремих видів кримінальних правопорушень.

Кримінальне правопорушення з **матеріальним складом** передбачає обов'язковий наслідок. Відтак таке кримінальне правопорушення вважатиметься закінченим із моменту настання цього наслідку. Наприклад, обов'язковим наслідком умисного вбивства є смерть потерпілого. Відтак вбивство буде закінченим із моменту настання смерті (біологічної смерті).

Водночас у статтях Особливої частини КК України часто зазначено кілька наслідків. Тут слід розрізняти два

варіанти. Якщо наслідки вказані як альтернативні (перелічені як однорідні члени речення та відокремлені один від одного комою чи за допомогою сполучників «або», «чи»), то таке кримінальне правопорушення вважатиметься закінченим із моменту настання хоча б одного із указаних наслідків. Наприклад, у ч. 2 ст. 345 КК України передбачено відповідальність за умисне заподіяння працівникові правоохоронного органу чи його близьким родичам побоїв, легких або середньої тяжкості тілесних ушкоджень у зв'язку з виконанням цим працівником службових обов'язків.

Це правопорушення вважатиметься закінченим із моменту настання будь-яких із вказаних наслідків (чи то фізичний біль, чи то легке, чи то середньої тяжкості тілесне ушкодження). Подібним чином у ч. 4 ст. 189 КК України вказано: «Вимагання, що завдало майнової шкоди в особливо великих розмірах, або вчинене ..., або поєднане із заподіянням тяжкого тілесного ушкодження. Тут передбачено два альтернативні наслідки: майнову шкоду в певному розмірі та тяжке тілесне ушкодження. Закінченим таке кримінальне правопорушення вважатимемо з моменту настання будь-якого із них». Водночас в КК України є статті, де передбачено кілька наслідків і обов'язковими є всі. Такі кримінальні правопорушення можуть вважатися закінченими лише в разі настання всіх обов'язкових наслідків. Наприклад, п. 4 ч. 2 ст. 115 КК України передбачає відповідальність за вбивство, вчинене з особливою жорстокістю. В теорії та правозастосовній практиці прийнято вважати, що таким є вбивство, під час якого потерпілому завдано особливих фізичних, психічних чи моральних страждань. Відтак вбивство з особливою жорстокістю характеризується двома наслідками: по-перше, це вказані страждання потерпілого, а по-друге, – біологічна смерть. Відсутність будь-якого із цих наслідків свідчить про незакінчене кримінальне правопорушення. І у разі, якщо було завдано особливих фізичних, психічних чи моральних страждань, а смерть не настала з причин, що не залежали від волі винного, і у разі, якщо винний обрав такий спосіб умисного вбивства, який, на його думку, мав спричинити такі страждання,

однак насправді їх не спричинив, є замах на умисне вбивство з особливою жорстокістю. У подібних ситуаціях слід бути особливо уважним, адже обов'язкові наслідки не завжди прямо та чітко вказані у диспозиції частини статті. Іноколи обов'язкові наслідки вказані у різних частинах статті (один у частині, що передбачає основний склад кримінального правопорушення, другий – у частині, що регламентує кваліфікований склад (наприклад, у разі пошкодження виборчої документації, що призвело до неможливості проведення підрахунку голосів на виборчій дільниці чи дільниці з референдуму, ч.ч. 3, 4 ст. 158-3 КК України)).

Кримінальне правопорушення з **формальним складом** вважається закінченим із моменту вчинення передбаченого у диспозиції статті (частини статті) діяння. Наприклад, погроза вбивством (ст. 129 КК України) вважатиметься закінченим кримінальним правопорушенням із моменту доведення змісту погрози адресату. Водночас тут знову ж таки є ситуації, коли у статті передбачено чи прямо впливає одразу кілька діянь. Наприклад, ст. 307 КК України передбачає відповідальність за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання з метою збуту, а також незаконний збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Усі перелічені діяння є альтернативними. Тому для визнання цього кримінального правопорушення закінченим достатньо вчинення будь-якого з них.

Проте є й положення КК України, що передбачають кілька обов'язкових діянь. Наприклад, у ч. 1 ст. 353 КК України зазначено: «Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи, поєднане із вчиненням будь-яких суспільно небезпечних діянь». Зазначене кримінальне правопорушення можна вважати закінченим виключно в разі самовільного присвоєння владних повноважень (чи звання службової особи) (одне діяння) + вчинення будь-якого іншого суспільно небезпечного діяння (друге діяння). В разі, якщо особа присвоїла собі владні повноваження, але жодного іншого суспільно небезпечного діяння вчинити не встигла – є замах на вказане кримінальне

правопорушення. Отже, якщо у статті передбаченого одразу кілька обов'язкових діянь, то відповідне кримінальне правопорушення вважатиметься закінченим лише в разі вчинення всіх цих діянь.

Так званий **усічений склад** кримінального правопорушення особливий тим, що момент закінчення кримінального правопорушення законодавцем перенесено на більш ранню стадію: готування до кримінального правопорушення чи замаху на його вчинення. Водночас це фактичний бік такого складу кримінального правопорушення. З юридичного боку, усічений склад кримінального правопорушення регламентується за допомогою вказівки на діяння: «Напад з метою..., поєднаний із застосуванням насильства...» (ст. 187 КК України) (фактично виглядає як замах на викрадення майна), створення злочинної організації (ст. 255 КК України) (фактично виглядає як готування до вчинення кримінальних правопорушень, насамперед тяжких та особливо тяжких злочинів). Зважаючи на це, до кримінальних правопорушень із усіченим складом слід застосовувати ті ж положення, що й до кримінальних правопорушень із формальним складом (зрештою, усічений склад кримінального правопорушення і є підвидом формального складу).

Окремо слід розглянути питання, що стосуються визначення моменту закінчення таких видів кримінальних правопорушень, як триваюче, продовжуване та складене.

Триваючим є кримінальне правопорушення, яке розпочате дією чи бездіяльністю суб'єкта та безперервно триває впродовж якогось періоду (незаконне позбавлення волі особи (ст. 146 КК України), тримання особи як заручника (ст. 147 КК України), незаконне зберігання вогнепальної зброї, наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст.ст. 263, 307, 309 КК України), ухилення від призову на військову службу під час мобілізації (ст. 336 КК України) тощо). Зважаючи на специфіку триваючого кримінального правопорушення, в науковій літературі розрізняють закінчення кримінального правопорушення та його завершення (або ж юридичне та фактичне закін-

чення кримінального правопорушення). Водночас завершення відбувається або у разі припинення вчинення відповідних діянь особою, яка їх вчиняла, за своєю волею, або ж в разі переривання кримінального правопорушення всупереч волі винного (наприклад, зі сторони правоохоронних органів). **Момент закінчення триваючого кримінального правопорушення** визначається загальним правилом, визначеним ст. 13 КК України, – через наявність усіх ознак складу кримінального правопорушення, передбачених відповідною статтею (частиною статті) Особливої частини КК України. Отже, момент закінчення триваючого кримінального правопорушення та момент його завершення не збігаються. Зазвичай закінченням воно буде раніше часу його припинення чи переривання. *Наприклад, дезертирство (ч. 1 ст. 408 КК України) буде закінченим у момент залишення військової частини або місця служби чи в момент спливу крайнього терміну, до якого військовослужбовець повинен був з'явитися на службу в разі призначення, переведення, відрядження відпустки, перебування у лікувальному закладі. Однак після цього особа може перебувати в такому протиправному стані тривалий період, доки її не буде затримано чи сама не з'явиться до військової частини або до правоохоронних органів. Так само незаконне зберігання бойових припасів (ч. 1 ст. 263 КК України) буде закінченим із початку, коли бойові припаси перебуватимуть у незаконному володінні особи, хоча завершеною фактично така протиправна діяльність буде разі виявлення та припинення такого факту правоохоронними органами, добровільної здачі бойових припасів, їх відчуження чи знищення тощо.* Водночас в окремих випадках законодавець установив додаткові ознаки складу триваючого кримінального правопорушення. Це можуть бути і ознаки основного складу кримінального правопорушення, і ознаки кваліфікованого складу. Наявність таких ознак для визнання цього кримінального правопорушення закінченим є обов'язковою і часто це зміщує момент його закінчення. *Наприклад, у ч. 2 ст. 146 КК України передбачено відповідальність за незаконне позбавлення*

волі особи, здійснюване протягом тривалого часу. Уявимо ситуацію, що особа незаконно позбавила волі потерпілого і мала намір здійснювати це протягом кількох місяців. Водночас інформація про подію стала відомою правоохоронним органам і протиправні дії припинили.

У цій ситуації немає всіх ознак складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 146 КК України (того, яких хотів вчинити винний). Відтак, попри те, що триваюче кримінальне правопорушення завершилося, воно не є закінченим (відбувся замах на кримінальне правопорушення). Подібно, відповідно до ч. 2 ст. 407 КК України, самовільне залишення військової частини або місця служби військовослужбовцем (окрім строкової служби), а також нез'явлення його вчасно на службу без поважних причин тягне кримінальну відповідальність, якщо воно триває понад десять діб, а якщо такі діяння вчинені повторно впродовж року, – більше трьох діб. Закінченим таке кримінальне правопорушення буде з моменту спливу відповідно десятиденного чи триденного терміну перебування винного у протиправному стані. Завершитись перебування особи в такому протиправному стані може і до спливу цього строку, і далеко після його спливу. Якщо особа залишила військову частину чи місце служби і мала намір перебувати за їх межами більше відповідного строку, але була затримана до спливу цього строку, можна мовити лише про замах на відповідне кримінальне правопорушення (за умови доведеності умислу на перебування за межами місця служби довше зазначеного строку).

Продовжуваним є кримінальне правопорушення, яке вчиняється декількома тотожними діяннями, об'єднаними єдиним кримінально протиправним наміром. Типовими прикладами продовжуваного кримінального правопорушення є викрадення певного майна (ст. 185 КК України) поетапно, частинами, одержання обумовленої суми неправомірної вигоди (ст. 368 КК України) кількома частками, або ж збут певної партії наркотичних засобів (ст. 307 КК України) шляхом розміщення якоїсь кількості «закладок».

Особливість визначення моменту закінчення такого кримінального правопорушення полягає у тому, що ще до моменту виконання об'єктивної сторони особа має намір учинити кілька протиправних діянь у широкому значенні цього слова (як актів поведінки та їх наслідків). Водночас можливі три варіанти.

1. Кожне із тотожних діянь містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбачені відповідною статтею (частиною статті) КК України (наприклад, особа вчиняє крадіжку майна частинами, кожна з яких вартістю, що перевищує 2 неоподатковувані мінімуми доходів громадян (викрадення майна меншої вартості не тягне кримінальну відповідальність, а є адміністративним правопорушенням)). У такому разі кримінальне правопорушення буде закінченим із моменту закінчення першого діяння (викрадення першої частини майна).

2. Кожне із тотожних діянь не містить усіх ознак складу кримінального правопорушення, передбачених відповідною статтею (частиною статті) КК України (наприклад, особа вчиняє крадіжку майна частинами, кожна з яких вартістю, що не перевищує 2 неоподатковувані мінімуми доходів громадян, вчиняє окремі акти домашнього насильства (кримінальна відповідальність, згідно зі ст. 126-1 КК України, настає за умови систематичного вчинення таких діянь) або ж викрадає частини вогнепальної зброї з метою викрасти і зібрати готовий до застосування комплект вогнепальної зброї). У цьому разі кримінальне правопорушення буде закінченим із моменту, коли набуде всіх обов'язкових ознак складу кримінального правопорушення (вартість таємно викраденого перевищить 2 неоподатковувані мінімуми доходів громадян, домашнє насильство набуде систематичного характеру (щонайменше 3 факти), або ж особа викраде всі частини конкретного зразка вогнепальної зброї, які дають змогу зібрати готову до застосування одиницю зброї). Це може бути і вчинення всіх запланованих дій, і лише частини з них. *Тут уявімо ситуацію, коли особа вирішила таємно викрасти із підприємства, на якому вона працює, майно на суму 6 неоподатковуваних*

мінімумів доходів громадян, і водночас запланувала зробити це за чотири етапи, щоразу вилучаючи майна на суму 1,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян. Таке кримінальне правопорушення буде закінченим у разі закінчення другого етапу, адже лише тоді буде наявний необхідний розмір предмета кримінального правопорушення (що перевищує 2 неоподатковані мінімуми доходів громадян). Якщо особу буде затримано після вчинення першого діяння і доведено умисел на викрадення майна на суму 6 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, матиме місце замах на кримінальне правопорушення.

3. Кожне із тотожних діянь містить усі ознаки основного складу кримінального правопорушення, однак на певному етапі реалізації єдиного кримінально протиправного наміру набуде ознак кваліфікованого складу кримінального правопорушення (наприклад, службова особа одержує неправомірну вигоду частинами, кожна з яких не становить значного розміру (ч. 2 ст. 368 КК України), однак їх сума такий розмір утворює, або ж особа з метою збуту наркотичних засобів у великому розмірі (ч. 2 ст. 307 КК України) розміщує на місцевості якусь кількість «закладок» із такими речовинами). В такому разі важливо встановити та врахувати, яке кримінальне правопорушення особа мала намір учинити: з основним складом чи з кваліфікованим. Якщо у особи був намір учинити кримінальне правопорушення з кваліфікованим складом, то воно вважатиметься закінченим із моменту набуття всіх ознак саме кваліфікованого складу. В наведених ситуаціях кримінальне правопорушення вважатиметься закінченим із моменту одержання службовою особою неправомірної вигоди на суму, яка сукупно становить значний розмір, чи розміщення такої кількості «закладок» із наркотичними засобами, сумарна вага яких становить такий великий розмір. *Наприклад, особа мала домовленість із незаконним виробником наркотичного засобу «канабіс» про збут третім особам 1 кг цієї речовини з використанням схеми «закладок». Для цього вона по чергово розміщувала в певних місцях частини вказаного наркотичного*

засобу фасуванням від 5 до 50 грамів. Великим розміром цього наркотичного засобу є розмір від 500 до 2500 грамів. Відтак це кримінальне правопорушення (ч. 2 ст. 307 КК України) буде закінченим лише в разі розміщення наркотичного засобу, вагою 500 грамів. Доки ця кількість не буде досягнута, вчинене слід кваліфікувати як замах на відповідне кримінальне правопорушення, незважаючи на те, що у вчиненому є всі ознаки основного складу кримінального правопорушення (такий висновок випливає із положень ч. 1 ст. 15 КК України, де йдеться про дії, спрямовані на вчинення кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини).

Складеним кримінальним правопорушенням є таке, що утворюється двома або більше кримінально протиправними діяннями, кожне з яких утворює окреме кримінальне правопорушення, однак з огляду на те, що поєднання цих діянь передбачене окремою статтею (частиною статті), вони становлять єдине кримінальне правопорушення. Прикладами таких складених кримінальних правопорушень є розбій, поєднаний із заподіянням тілесних ушкоджень (ч. 4 ст. 187 КК України); вимагання, поєднане із погрозою вбивством (ч. 2 ст. 189 КК України); опір начальникові, а також іншій особі, яка виконує покладені на неї обов'язки з військової служби, або примушування їх до порушення цих обов'язків, пов'язані із умисним вбивством такої особи (ч. 5 ст. 404 КК України).

Складене кримінальне правопорушення з фактичного боку є врахованим законодавцем за допомогою поєднання двох окремих кримінальних правопорушень, у наведених прикладах: розбою (ч. 1 ст. 187 КК України) та умисного заподіяння тяжкого тілесного ушкодження (ст. 121 КК України); вимагання (ч. 1 ст. 189 КК України) і погрози вбивством (ст. 129 КК України); опору начальникові, а також іншій особі, яка виконує покладені на неї обов'язки з військової служби, або примушування їх до порушення цих обов'язків (ч. 1 ст. 404 КК України) та умисного вбивства (ст. 115 КК України).

Зважаючи на це, **складене кримінальне правопорушення є закінченим із моменту, коли будуть закінчені всі посягання, які його утворюють.** Отже, розбій, поєднаний із заподіянням тілесних ушкоджень, є закінченим із моменту нападу з метою заволодіння чужим майном і настання тілесного ушкодження; вимагання, поєднане із погрозою вбивством, є закінченим з моменту пред'явлення вимоги та доведення змісту відповідної погрози адресату; опір начальникові, а також іншій особі, яка виконує покладені на неї обов'язки з військової служби, або примушування їх до порушення цих обов'язків, пов'язані із умисним вбивством такої особи, є закінченим із моменту активної фізичної протидії відповідним особам і настання смерті потерпілого.

Поняття незакінченого кримінального правопорушення визначено в КК України через його види. У ч. 2 ст. 13 КК України зазначено, що **незакінченим кримінальним правопорушенням** є готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення. Системний аналіз дає змогу зробити висновок, що незакінченим кримінальним правопорушенням є умисне протиправне діяння, що не містить усіх ознак складу кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини КК України. Детальніше розглянемо незакінчене кримінальне правопорушення та його види в наступних темах.

3. Готування до кримінального правопорушення. Відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення умислу

Готуванням до кримінального правопорушення є підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників або змова на вчинення кримінального правопорушення, усунення перешкод, а також інше умисне створення умов для вчинення кримінального правопорушення (ч. 1 ст. 14 КК України).

Готування до кримінального правопорушення характеризують сукупністю об'єктивних і суб'єктивних ознак.

Об'єктивні ознаки готування до кримінального правопорушення

1. Дія або бездіяльність, спрямована на створення умов для вчинення кримінального правопорушення.

У КК України (ч. 1 ст. 14) прямо визначено кілька форм створення умов для вчинення кримінального правопорушення. **Для оцінки певних діянь як готування до кримінального правопорушення достатньо однієї з таких форм створення умов для вчинення кримінального правопорушення.** Водночас можливим є й поєднання одразу кількох таких форм. Розглянемо їх детальніше.

Підшукування засобів чи знарядь учинення кримінального правопорушення – дії суб'єкта кримінального правопорушення щодо пошуку і подальшого набуття (одержання) засобів чи знарядь учинення кримінального правопорушення незалежно від способу. Способами такого набуття можуть бути купівля, позичка, оренда, викрадення, привласнення тощо. Якщо спосіб набуття засобів чи знарядь сам собою є кримінально караним (наприклад, незаконне придбання вогнепальної зброї чи таємне викрадення певної речі), такі діяння кваліфікуються окремо (в такому разі матимемо сукупність кримінальних правопорушень): готування до конкретного кримінального правопорушення та незаконне придбання вогнепальної зброї (ч. 1 ст. 363 КК України) або крадіжку (ст. 185 КК України).

Пристосування засобів чи знарядь учинення кримінального правопорушення полягає у переробленні, модифікації предметів чи інших об'єктів з метою надання їм характеристик, які дають змогу суб'єктові кримінального правопорушення вчинити чи полегшити вчинення кримінального правопорушення. Пристосування засобів чи знарядь, наприклад, може полягати у переробленні мисливської зброї на бойову, виготовленні отруйної речовини із доступних в обігу засобів, виплавляння кастета зі шматка металу, «зараження» файлу комп'ютерним вірусом тощо.

Підшукування співучасників полягає у пошуку та залученні інших осіб до вчинення кримінального правопорушення як співучасників (будь-якого виду). Підшукування співучасників, зокрема, може полягати у підкупі (наймі) осіб для участі у вчиненні конкретного кримінального правопорушення, проханні чи умовлянні долучитися до його вчинення, виданні наказу чи розпорядження взяти особі (кільком особам) участь у вчиненні кримінально протиправних діянь, застосуванні насильства чи погроз задля одержання від особи згоди на участь у кримінально протиправних діяннях. В окремих спеціально визначених у статтях Особливої частини КК України випадках підшукування співучасників утворює закінчене кримінальне правопорушення і додаткової кваліфікації як готування до кримінального правопорушення не потребує. Мова, наприклад, йде про вербування або втягнення особи у вчинення терористичного акту (ст.ст. 258-1, 258-4 КК України), вплив на працівника правоохоронного органу з метою добитися прийняття ним незаконного рішення (ст. 343 КК України), примушування свідка до відмови давати показання (ст. 386 КК України) тощо.

Змова на вчинення кримінального правопорушення полягає у досягненні домовленості між двома чи більше суб'єктами кримінального правопорушення щодо спільного вчинення конкретного кримінального правопорушення.

Іншим створення умов для вчинення кримінального правопорушення можуть бути найрізноманітніші діяння (і дії, і бездіяльність), спрямовані на уможливлення вчинення кримінального правопорушення, полегшення його вчинення, а також його приховування у майбутньому. Ними можуть бути складання плану кримінального правопорушення (слід відрізнити від виникнення наміру чи його виявлення, де ще нічого не робить задля вчинення кримінального правопорушення), розподіл ролей у разі вчинення кримінального правопорушення у співучасті, вивчення способу життя чи розпорядку дня потенційної жертви, вивчення чи підготовка місця вчинення

кримінального правопорушення, прибуття на місце події, визначення шляхів втечі з місця події, підготовка алібі, встановлення засідки, підшукування, переобладнання чи підготовка місць схову предметів кримінального правопорушення тощо.

2. Особа не виконує об'єктивної сторони складу конкретного кримінального правопорушення. Цим насамперед готування до кримінального правопорушення відрізняється від замаху на його вчинення.

З іншого боку, аналіз формулювання об'єктивних ознак готування до кримінального правопорушення у ч. 1 ст. 14 КК України може призвести до висновку, що готуванням є будь-які діяння, спрямовані на створення умов для вчинення кримінального правопорушення, незалежно від того, чи такі умови вдалось фактично створити. Наприклад, особа шукала співучасників, пропонуючи знайомим взяти участь у вчиненні кримінального правопорушення, але на момент здійснення кримінально-правової оцінки згоди ніхто не дав; особа придбала матеріал для виготовлення знаряддя кримінального правопорушення, однак його виготовлення ще не розпочала. В теорії є думка, що подібні діяння ще значно віддалені від досягнення протиправного результату, а тому не мають тягти кримінальну відповідальність. Відтак **готуванням слід вважати лише успішну та завершену діяльність щодо створення тієї чи іншої умови для вчинення кримінального правопорушення**, зокрема, коли особа підшукала співучасника, одержала чи пристосувала знаряддя або засіб для вчинення кримінального правопорушення, усунула перешкоду.

3. Об'єкту кримінально-правової охорони відповідної норми не лише не заподіюється реальної шкоди, а й не створюється безпосередньої загрози її заподіяння. Тобто основного безпосереднього об'єкта складу кримінального правопорушення теж немає. Суспільні відносини (цінності, блага тощо), які охороняються відповідною нормою КК України, не ставляться в безпосередню небезпеку. Водночас це не виключає, що готування до кримінального

правопорушення, передбаченого однією нормою, не може заподіяти шкоди об'єкту кримінально-правової охорони іншої норми. *Наприклад, готуючись до вчинення умисного вбивства, особа викрадає вогнепальну зброю.* Однак у такому разі, за наявності необхідних ознак, додатково матиме місце інше кримінальне правопорушення (сукупність кримінальних правопорушень) і посягання здійснюватиметься на об'єкт складу цього іншого кримінального правопорушення (у наведеному прикладі – це відносини власності та громадська безпека). Детальніше такі випадки розглянемо далі.

Суб'єктивні ознаки готування до кримінального правопорушення.

1. Діяння вчиняється із умисною формою вини. Водночас умисел тут має специфічний зміст: особа усвідомлює те, що своїми діями вона створює умови для вчинення конкретного суспільно небезпечного діяння, бажає створити такі умови та хоче вчинити відповідне суспільно небезпечне діяння; бажає настання суспільно небезпечних наслідків діяння, умови для вчинення якого вона створює.

Важливо пам'ятати, що готування – це завжди створення умов для вчинення конкретного кримінального правопорушення – конкретного вбивства, конкретної крадіжки чи конкретного зловживання владою або службовим становищем. Не можна вважати готування до кримінального правопорушення, наприклад, придбання зброї чи інших предметів, які можуть бути використані для вчинення кримінального правопорушення, про всяк випадок. Готування до злочинної діяльності загалом чи до вчинення окремих категорій кримінальних правопорушень без конкретизації окремих кримінальних правопорушень не є готуванням до кримінального правопорушення і може тягти кримінальну відповідальність лише у спеціально визначених у статтях Особливої частини КК України випадках (наприклад, створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній (ст. 255

КК України), організація озброєної банди (ст. 257 КК України), найманство (ст. 477 КК України) тощо).

2. Протиправна діяльність суб'єкта на стадії створення умов для вчинення кримінального правопорушення перервана із причин, що не залежали від його волі. В протилежному разі буде добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця, про що йтиметься нижче.

Питання відмежування готування до кримінального правопорушення від повідомлення (виявлення) наміру вчинити кримінальне правопорушення є у площині встановлення вищезазначених ознак. Насамперед слід зауважити, що готування – це завжди певна поведінка (дія або бездіяльність), спрямована на вчинення кримінального правопорушення у майбутньому. У разі виявлення наміру поведінки із такою спрямованістю немає. Особа не докладає вольових зусиль для того, щоб кримінальне правопорушення відбулося у майбутньому.

4. Замах на кримінальне правопорушення. Види замаху

Відповідно до ч. 1 ст. 15 КК України, *замахом на кримінальне правопорушення є вчинення особою з прямим умислом діяння (дії або бездіяльності), безпосередньо спрямованого на вчинення кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу, якщо при цьому кримінальне правопорушення не було доведено до кінця з причин, що не залежали від її волі.*

Замах на кримінальне правопорушення характеризується сукупністю об'єктивних і суб'єктивних ознак.

Об'єктивні ознаки замаху.

1. Дія або бездіяльність суб'єкта, яка безпосередньо спрямована на вчинення кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею КК України. Ця ознака прямо вказана у КК України, однак водночас є найбільш складною для розуміння.

Будь-яку попередню кримінально протиправну діяльність (тобто і готування до кримінального правопорушення) можна вважати такою, що спрямована на вчинення кримінального правопорушення. Відтак тут слід акцентувати на слові «безпосередньо».

Прикметник «безпосередній» в українській мові означає дію, зв'язок чи явище, яке здійснюється прямим шляхом, без посередників, стороннього втручання та без проміжних ланок. Звідси можна припустити, що замахом є ті діяння, які вчиняються в місці вчинення кримінального правопорушення і мають призвести до бажаного для злочинця кримінально протиправного результату. Тобто такими можуть бути виключно діяння, що утворюють об'єктивну сторону конкретного складу кримінального правопорушення. Наприклад, особа ножом завдає удар, спрямований на заподіяння смерті (ст. 115 КК України); особа починає вилучати майно із володіння законного володільця з метою вчинення крадіжки (ст. 185 КК України); особа передає податкову звітність із перекрученими даними з метою ухилення від сплати податків (ст. 212 КК України). Водночас у судовій практиці трапляються випадки визнання замахом діянь, що не охоплюються об'єктивною стороною складу кримінального правопорушення. Наприклад, *Автозаводський районний суд м. Кременчук Полтавської області, постановляючи вирок у справі № 524/15136/24 (вирок від 26 травня 2026 року), кваліфікував діяння обвинуваченого як замах на зґвалтування за таких обставин: «01.10.2024 приблизно о 00:00 годині ОСОБА_6, перебуваючи за місцем спільного проживання з ОСОБА_8, ..., побачив її сплячою в кімнаті, після чого у нього виник злочинний умисел, спрямований на вчинення дій сексуального характеру щодо особи, яка не досягла чотирнадцяти років. Реалізуючи свій злочинний умисел, ..., ОСОБА_6, будучи повністю оголеним, зайшов до кімнати малолітньої ОСОБА_8, яка на той час спала, та підійшов до її ліжка. Прокинувшись і побачивши ОСОБА_6 у такому стані, малолітня ОСОБА_8, злякавшись за своє життя і здоров'я, схопивши газовий балончик та мобільний телефон, сховалася*

у ванній кімнаті, де зачинилася зсередини. Під час перебування останньої у ванній кімнаті, ОСОБА_6, стукаючи по дверях, намагався їх відчинити силою. Одночасно з цим, ОСОБА_6 за допомогою месенджера «Телеграм» надсилав на мобільний телефон малолітньої ОСОБА_8 СМС-повідомлення, в яких висловлював намір щодо примусового вступу з ним до статевих зносин, пов'язаних із оральним проникненням в її тіло. У цей час малолітня ОСОБА_8, боячись за своє життя та здоров'я, з мобільного телефону викликала працівників поліції, про що повідомила ОСОБА_6. Після чого останній покинув приміщення вказаної квартири». Об'єктивна сторона зґвалтування (ст. 152 КК України) передбачає вчинення дій сексуального характеру, пов'язаних із вагінальним, анальним або оральним проникненням в тіло іншої особи з використанням геніталій або будь-якого іншого предмета, без добровільної згоди потерпілої особи. Очевидно таких дій обвинувачений учинити не зумів. Проте його дії теж можна вважати безпосередньо спрямованими на вчинення зґвалтування, адже були спрямовані на вчинення цього злочину в тому ж місці і в той же час.

Відтак замах на кримінальне правопорушення охоплює вчинення діянь, якими виконується об'єктивна сторона відповідного складу кримінального правопорушення, а також діянь, які спрямовані на вчинення кримінального правопорушення і вчиняються на місці вчинення кримінального правопорушення та безпосередньо передують виконанню об'єктивної сторони.

2. Діяння не містить усіх об'єктивних ознак складу кримінального правопорушення, передбачених відповідною статтею КК України. Під час вчинення замаху на кримінальне правопорушення може не бути різних об'єктивних ознак. Розглянемо такі варіанти.

2.1. Відсутність потерпілого. Уявімо ситуацію, що винний, маючи намір вбити громадського активіста, який систематично висвітлював через соціальні мережі протиправну діяльність винного (вбивство особи у зв'язку із виконанням цією особою громадського обов'язку,

п. 8 ч. 2 ст. 115 КК України), помилково вбиває іншу особу. Такі дії винного повинні кваліфікуватися як замах на вбивство особи у зв'язку із виконанням цією особою громадсько-го обов'язку. Такі замаху характерні для кримінальних правопорушень зі «спеціальним» потерпілим.

2.2. Відсутність предмета кримінального правопорушення. Наприклад, особа таємно викрадає ланцюжок на шию, помилково вважаючи його виготовленим із золота. Насправді ж вартість викраденого є меншою за вартість, яка б дала змогу притягнути особу до кримінальної відповідальності за крадіжку (менше 2 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян). Загалом такий замах можливий лише в кримінальних правопорушеннях, обов'язковою ознакою яких є предмет, або ж законодавцем установлені певні розміри, кількість чи певна вартість предмета кримінального правопорушення.

2.3. Невчинення всіх діянь, що утворюють об'єктивну сторону складу кримінального правопорушення. Такий варіант характерний кримінальним правопорушенням і з формальним, і з матеріальним складом. Наприклад, особа, маючи намір вчинити вимагання (ст. 189 КК України), пред'явила вимогу передати чуже майно, право на майно чи вчинити дії майнового характеру, однак висловити погрозу із певних причин не змогла; особа, маючи умисел на самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи (ст. 353 КК України) їх присвоїла, але жодних інших суспільно небезпечних діянь (що вимагається диспозицією статті) вчинити не змогла; особа, маючи умисел на вбивство (ст. 115 КК України), збила з ніг потерпілого, однак смертельного удару ножем завдати не встигла; маючи намір згвалтувати потерпілу (ст. 152 КК України), винний подолав її опір, однак учинити проникнення у тіло потерпілої не зміг із фізіологічних причин.

2.4. Ненастання передбаченого статтею Особливої частини КК України наслідку. Вочевидь це найпоширеніший варіант замаху на кримінальне правопорушення із матеріальним складом. Приклади: з метою вбивства (ст. 115

КК України) особа вистрелила у потерпілого, однак життя було врятоване завдяки своєчасному наданню медичної допомоги; особа мала намір заразити потерпілого невиліковною інфекційною хворобою (ч. 4 ст. 130 КК України), проте зараження не відбулося з біологічних причин; реалізуючи умисел на таємне викрадення чужого майна із квартири потерпілого (ч. 3 ст. 185 КК України), особа вилучила майно, однак при виході була виявлена та затримана; особа підпалює будинок (ст. 194 КК України), але це вчасно виявляють і загашують вогонь.

2.5. Відсутність причинно-наслідкового зв'язку. Уявімо таку ситуацію: особа, маючи намір вчинити вбивство особи, проникає в нічний час у її житло, підходить до ліжка, сильно притискає подушку до її лиця, щоб задушити, та тримає її деякий час; вважаючи справу зробленою, покидає приміщення; експерт за результатами проведення судово-медичної експертизи надає висновок, що смерть особи настала в результаті інфаркту міокарда кілька годин раніше дій зловмисника. В цій ситуації можна мовити й про відсутність потерпілого.

2.6. Відсутність визначеного статтею Особливої частини способу вчинення кримінального правопорушення. Така ситуація можлива в разі так званої помилки у способі вчинення кримінального правопорушення. Наприклад, особа викрадає чуже майно, і вважає, що робить це відкрито, хоча насправді оточуючі не сприймають (не усвідомлюють) дії такої особи як викрадення: або ж коли особа, вчиняючи вбивство, вважає, що робить це з особливою жорстокістю (використовує спосіб, який спричиняє потерпілому особливих фізичних, психічних або моральних страждань), однак обраний спосіб насправді таким не є.

2.7. Вбачається можливим і відсутність засобів або знарядь учинення кримінального правопорушення. Уявімо ситуацію, коли особа, маючи намір вчинити хуліганство, спеціально підготує для заподіяння тілесних ушкоджень зброю чи інші предмети або ж спеціально для заподіяння тілесних ушкоджень пристосовує якісь предмети

і безумовно планує їх застосувати. Однак хуліганські дії вчасно припиняються правоохоронними органами й особа не встигає застосувати ці предмети. Зважаючи на те, що умисел особи був спрямований саме на хуліганство, вчинене із застосуванням вогнепальної або холодної зброї чи іншого предмета, спеціально пристосованого або заздалегідь заготовленого для нанесення тілесних ушкоджень (ч. 4 ст. 296 КК України), вчинене має кваліфікуватися саме як замах на таке кримінальне правопорушення, а не як закінчене просте хуліганство.

2.8. Відсутність визначеного у статті Особливої частини КК України місця вчинення кримінального правопорушення. Наприклад, особу, яка мала намір перемістити через митний кордон культурні цінності поза митним контролем, затримують ще до місця, де проходить митний кордон (зазвичай збігається із державним кордоном).

2.9. Відсутність часу, який є обов'язковою ознакою складу кримінального правопорушення. Наприклад, особа мала намір позбавляти волі потерпілого протягом тривалого часу (ч. 2 ст. 146 КК України), однак протиправні діяння було виявлено та припинено раніше.

Суб'єктивні ознаки замаху:

1. Діяння (дія або бездіяльність суб'єкта вчиняється виключно із прямим умислом. Це означає, що особа має усвідомлювати суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачати його суспільно небезпечні наслідки та бажати їх настання. Розглянемо цю ознаку на прикладі замаху на умисне вбивство. В цьому разі суб'єкт кримінального правопорушення завдає потерпілому ударів певним предметом (чи вчиняє якісь інші діяння), бажаючи настання його смерті. Якщо ж суб'єкт кримінального правопорушення не бажав настання смерті, хоч і свідомо припускав її (наприклад, завдавав удари, розуміючи, що вони можуть призвести до смерті), то кваліфікація вчиненого як замаху на умисне вбивство виключається (вчинене слід кваліфікувати залежно від фактично спричиненої шкоди, наприклад, за ст. 121 КК України як умисне тяжке тілесне ушкодження).

2. Кримінальне правопорушення не доводиться до кінця із причин, що не залежали від волі суб'єкта кримінального правопорушення. Такі причини можуть бути різними. Зокрема, це можуть бути:

- дії третіх осіб: затримання суб'єкта кримінального правопорушення працівниками правоохоронних органів чи небайдужими особами, надання допомоги потерпілому;

- природні перешкоди: стихійне лихо, несприятливі погодні умови, що унеможливили доведення кримінального правопорушення до кінця;

- фізичні перешкоди: наявність охорони, чи сигналізації, міцні замки, відсутність чи навпаки наявність потерпілого; відсутність на місці вчинення очікуваного предмета кримінального правопорушення (грошей цінностей, цінностей);

- недостатність використаних засобів чи знарядь: несправність зброї, брак набоїв, відсутність потрібних інструментів;

- опір або втеча потерпілого;

- фізіологічні чинники: раптове погіршення стану здоров'я злочинця;

- відсутність чи недостатність знань та навичок у суб'єкта кримінального правопорушення, необхідних для вчинення конкретного кримінального правопорушення.

Недоведення кримінального правопорушення до кінця із причин, що залежали від волі винного, свідчить про добровільну відмову від доведення кримінального правопорушення, що розглядатимемо окремо.

Види замаху.

КК України виокремлює два види замаху на кримінальне правопорушення:

- закінчений;

- незакінчений.

В основі такої класифікації є ступінь реалізації суспільно небезпечних діянь.

Відповідно до ч. 2 ст. 15 КК України, замах на кримінальне правопорушення є **закінченим** в тому разі,

якщо особа виконала усі дії, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця, але кримінальне правопорушення не було закінчено з причин, які не залежали від її волі.

Згідно з ч. 3 ст. 15 КК України, замах на кримінальне правопорушення є **незакінченим**, якщо особа з причин, що не залежали від її волі, не вчинила усіх дій, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця.

Отже, **відмінність** між цими видами замаху полягає виключно в тому, **чи вчинила особа всі дії, що вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця.**

Зауважимо, що йдеться про суб'єктивну оцінку суб'єктом необхідних дій. Відтак під час проведення досудового розслідування чи судового розгляду відповідного кримінального провадження уповноважені особи чи суд мають насамперед встановити перелік дій, які підозрюваний чи обвинувачений вважав необхідними для успішного вчинення інкримінованого кримінального правопорушення. Слід уважати й на бачення з цього приводу не слідчого, дізнавача, прокурора чи судді, а особи, якій інкримінують замах на кримінальне правопорушення.

Водночас слід зауважити, що **вказані види замаху** стосуються виключно кримінальних правопорушень, які вчиняються дією (активною поведінкою), і через формулювання нормативних положень ч.ч. 2, 3 ст. 15 КК України **не можуть поширюватися на кримінальні правопорушення, вчинені бездіяльністю.**

У теорії кримінального права розглядають і інші класифікації замаху на кримінальне правопорушення. Зокрема залежно від причин, через які кримінальне правопорушення не було доведено до кінця, виокремлюють:

- придатний замах та
- непридатний замах.

Останній, своєю чергою, поділяють на:

- замах на непридатний об'єкт (об'єкт не має тих властивостей, на які розраховує винний. *Наприклад, спроба*

крадіжки з приміщення, в якому не має жодних матеріальних цінностей, або ж спроба вбивства потерпілого шляхом підпалу будинку, в якому на момент підпалу насправді нікого не було);

– *замах із непридатними знаряддями (наприклад, спроба вчинити вбивство із несправної зброї, або з використанням недостатньої кількості вибухівки, або з підмішуванням до їжі отрути, яка діє виключно в разі здійснення ін'єкції в кров, тощо).* Водночас не є замахом на кримінальне правопорушення так званий «замах із нікчемними засобами», тобто використання знарядь, що нездатні заподіяти шкоду об'єкту кримінально-правової охорони, наприклад чаклування, ворожіння, проклинання тощо.

У навчальній та науковій літературі часто порушується питання щодо видів кримінальних правопорушень, замах на вчинення яких неможливий. Розглянемо їх детальніше. ***Кримінальні правопорушення, в яких замах не можливий.***

1. Кримінальні правопорушення, які вчиняються виключно з необережною формою вини. Це положення впливає зі змісту ст. 15 КК України.

2. Кримінальні правопорушення з подвійною (змішаною) формою вини. Такі кримінальні правопорушення загалом теж визнаються необережними. Наприклад, умисне заподіяння тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілого, є необережним кримінальним правопорушенням, а тому замах на його вчинення неможливий.

3. Кримінальні правопорушення, пов'язані із заподіянням шкоди при перевищенні меж необхідної оборони та у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення (ст.ст. 118, 124 КК України). Теоретично можна припустити, що особа, яка обороняється, може мати й прямий умисел на заподіяння смерті (тобто бажати цього) тому, хто посягає (науковці з цього приводу здебільшого посилаються саме на неможливість учинення цих кримінальних правопорушень із прямим умислом), однак, і у статті 36

(«Необхідна оборона»), і у ст. 38 («Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення») вказано, що кримінальна відповідальність настає виключно в разі заподіяння тяжкої шкоди (тяжкі тілесні ушкодження або смерть). Відтак незаподіяння такої шкоди виключає кримінальну відповідальність, а отже замаху на кримінальне правопорушення утворювати не може.

У науковій і навчальній літературі також відзначається неможливість замаху в кримінальних правопорушеннях, вчинюваних у стані душевного хвилювання (зокрема ст.ст. 117, 123 КК України), оскільки особа в такому стані не може точно передбачити наслідки своєї поведінки і не бажає якихось конкретних наслідків. Проте є і противники такого висновку, а відтак це питання є дискусійним.

Так само зазначається, що замах неможливий у кримінальних правопорушеннях з усіченим складом. Однак із таким підходом не можна погодитися. *Видається, наприклад, що виявлений факт створення стійкого об'єднання кількох осіб із метою вчинення нападів на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб і придбання зброї, яка виявилася непридатною для застосування, має кваліфікуватися саме як замах на бандитизм (ст. 257 КК України).*

5. Особливості кримінальної відповідальності за незакінчене кримінальне правопорушення

За зальним правилом, готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення тягнуть кримінальну відповідальність. Виняток становить готування до кримінального проступку, а також готування до нетяжкого злочину, за який передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк до двох років чи інше, більш м'яке покарання (на підставі ч. 2 ст. 14 КК України). Кримінальна відповідальність за готування і замах на кримінальне правопорушення настає за тими ж статтями Особливої частини КК України, що й за закінчене кримінальне правопорушення, однак – із урахуванням положень Загальної частини, присвячених кримінальній

відповідальності за готування і замах на кримінальне правопорушення (ст.ст. 14–16, ч. 4 ст. 29, ст.ст. 31, 68 КК України).

Кваліфікація готування. Готування до кримінального правопорушення слід кваліфікувати за ч. 1 ст. 14 КК України, а також статтею Особливої частини КК України, що передбачає закінчене кримінальне правопорушення, до якого готувався суб'єкт кримінального правопорушення. *Наприклад, готування до розбою слід кваліфікувати за ч. 1 ст. 14 – ч. 1 ст. 187 КК України.*

Якщо підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників або змова на вчинення кримінального правопорушення, усунення перешкод чи інше умисне створення умов для вчинення кримінального правопорушення **містять склад окремого кримінального правопорушення**, суб'єкт кримінального правопорушення за загальним правилом підлягає кримінальній відповідальності за сукупність кримінальних правопорушень. *Наприклад, придбання без передбаченого законом дозволу вогнепальної зброї для вчинення конкретного умисного вбивства слід кваліфікувати як готування до умисного вбивства (ч. 1 ст. 14 – ч. 1 ст. 115 КК України) і як незаконне поводження з вогнепальною зброєю (ч. 1 ст. 263 КК України); підроблення паспорта громадянина України з метою заволодіння чужим майном у великому розмірі шляхом обману має кваліфікуватися як готування до шахрайства (ч. 1 ст. 14 – ч. 4 ст. 190 КК України); проникнення до інформаційної системи банку та спотворення процесу обробки інформації, що обробляється в цій системі, вчинене з метою викрадення коштів із банківських рахунків клієнтів та під час воєнного стану, слід кваліфікувати як замах на крадіжку (ч. 1 ст. 14 – ч. 4 ст. 185 КК України) та несанкціоноване втручання в роботу інформаційних (автоматизованих), електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних мереж (ч. 5 ст. 361 КК України).*

Виняток становлять випадки, коли підготовчі дії у статті Особливої частини КК України визнаються

закінченим кримінальним правопорушенням. Наприклад, у ч. 1 ст. 109 КК України вказано: «Дії, вчинені з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, а також змова про вчинення таких дій». Таким чином закінчене кримінальне правопорушення утворюють і самі кримінально протиправні дії, і лише змова для їх учинення. В разі такої змови дії учасників змови слід кваліфікувати виключно як закінчене кримінальне правопорушення (сукупності із готуванням до відповідного кримінального правопорушення тут немає). Ч. 1 ст. 258⁴ КК України передбачає відповідальність за вербування, озброєння, навчання особи з метою вчинення терористичного акту, а так само проходження навчання тероризму. Такі діяння фактично можуть бути готуванням до вчинення терористичного акту (ст. 258 КК України). Однак дії особи, що їх вчинила, достатньо кваліфікувати лише за ст. 258⁴ КК України.

Кваліфікація замаху на кримінальне правопорушення.

Можливі такі варіанти кваліфікації замаху на кримінальне правопорушення:

– за ч. 2 ст. 15 КК України, а також статтею Особливої частини КК України, що передбачає закінчене кримінальне правопорушення, на яке вчинено замах – в разі вчинення закінченого замаху. Наприклад, якщо особа вистрелила в потерпілого зі зброї, влучила, але життя вдалося врятувати завдяки вчасному наданню кваліфікованої медичної допомоги, дії слід кваліфікувати за ч. 2 ст. 15 – ч. 1 ст. 115 КК України (закінчений замах на просте умисне вбивство);

– за ч. 3 ст. 15 КК України, а також статтею Особливої частини КК України, що передбачає закінчене кримінальне правопорушення, на яке вчинено замах – в разі вчинення незакінченого замаху. Наприклад, дії особи, яка, розуміючи, що для успішного вчинення крадіжки із помешкання, їй необхідно проникнути туди, знайти цінні речі і вийти непоміченою, не вчиняє всіх цих дій, оскільки затримується в цьому помешканні поліцейськими, які прибули

за викликом, потрібно кваліфікувати за ч. 3 ст. 15 – ч. 3 ст. 185 КК України;

– за ч. 1 ст. 15 КК України, а також статтею Особливої частини КК України, що передбачає закінчене кримінальне правопорушення, на яке вчинено замах – в разі вчинення замаху на кримінальне правопорушення у формі бездіяльності (оскільки, як було зазначено, замах на таке кримінальне правопорушення не може бути класифікований на закінчений та незакінчений). *Наприклад, матір не годує новонароджену дитину з метою заподіяння їй смерті, однак така бездіяльність вчасно виявляється відповідними службами, і життя дитини рятується завдяки наданню медичної допомоги. Така бездіяльність кваліфікуватиметься за ч. 1 ст. 15 – ст. 117 КК України.*

**6. Поняття, ознаки та правові наслідки
добровільної відмови
при незакінченому кримінальному
правопорушенні.
Відмінність добровільної відмови
від дійового каяття**

Попри те, що готування і замах на кримінальне правопорушення за загальним правилом є кримінально караними, КК України врегульовує можливість припинення протиправної діяльності на цих стадіях за волею особи і передбачає незастосування кримінальної відповідальності до такої особи. Йдеться про добровільну відмову при незакінченому кримінальному правопорушенні.

Відповідно до ч. 1 ст. 17 КК України, ***добровільною відмовою є остаточне припинення особою за своєю волею готування до кримінального правопорушення або замаху на кримінальне правопорушення, якщо при цьому вона усвідомлювала можливість доведення кримінального правопорушення до кінця.***

Нормативне визначення поняття добровільної відмови дає змогу виокремити його ознаки.

Ознаки добровільної відмови.

1. Добровільність. Особа припиняє кримінально протиправну діяльність не через незалежні від неї причини, а за своєю волею, своїм бажанням. Мотиви припинення кримінально протиправної діяльності можуть бути різними: страх бути викритим і притягнутим до кримінальної відповідальності, жалість, каяття. Правового значення такі мотиви не мають.

У судовій практиці є випадки, коли особа вчиняє замах на кримінальне правопорушення та не доводить його до кінця через причини, що не залежали від її волі, проте маючи можливість зробити повторну спробу вчинити кримінальне правопорушення, добровільно відмовляється від цього. Такий випадок, зокрема, описаний у постанові Верховного Суду в справі № 489/4885/16-к. Тут Верховний Суд зазначив: «Якщо ж перша спроба вчинення злочину виявилась невдалою і особа відмовляється від повторення злочину, то така відмова від повторення злочинного посягання не виключає кримінальної відповідальності за вже вчинений під час першої спроби замах на злочин».² Отже, суд зробив висновок, що добровільність стосується виключно другої спроби (яка не відбулася), а не кримінального правопорушення загалом, і суб'єкт кримінального правопорушення має нести кримінальну відповідальність за замах на кримінальне правопорушення.

2. Остаточність. Особа повністю та безповоротно припиняє реалізацію кримінально протиправного наміру. Не охоплюється поняттям добровільної відмови перенесення вчинення кримінального правопорушення на інший час (*наприклад, прийшовши на місце запланованого вбивства, суб'єкт зрозумів, що будуть очевидці і переніс реалізацію кримінально протиправного наміру на наступний день (тиждень, місяць чи навіть на невизначений термін).*

² Постанова Верховного Суду у справі № 489/4885/16-к від 7 травня 2019 року. URL: <https://lpd.court.gov.ua/legal-position/27/document/26> (дата звернення: 20.03.2026).

3. Своєчасність. Добровільна відмова можлива виключно на стадії готування або замаху. У разі вчинення закінченого кримінального правопорушення добровільна відмова виключається. Відтак в разі припинення реалізації кримінально протиправного наміру слід детально проаналізувати юридичний склад вчинюваного кримінального правопорушення та визначити момент його закінчення. *Наприклад, дії особи, яка вчинила напад із метою заволодіння чужим майном, поєднаний із погрозою насильства, що є небезпечним для життя або для здоров'я особи, яка зазнала нападу (розбій, ст. 187 КК України), але, не дочекавшись одержання майна, втекла, раптово усвідомивши можливість бути притягнутою до кримінальної відповідальності, не є добровільною відмовою. Адже з моменту нападу і висловлення погрози розбій вважається закінченим. У цій ситуації можливе лише дійове каяття як підстава звільнення від кримінальної відповідальності чи як обставина, що пом'якшує покарання. Натомість дії особи, яка з метою таємного викрадення велосипеда, залишеного на стоянці для велосипедів зламала протиугінний замок, але, злякавшись бути викритою, відмовилася від продовження реалізації цього наміру, можуть бути добровільною відмовою, адже крадіжка вважається закінченою з моменту вилучення майна й отримання реальної можливості ним розпоряджатися.*

Окрім того, за загальним правилом, добровільної відмови не може бути й на стадії закінченого замаху. Адже в цьому разі особа вчинила всі дії, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця. Виняток становлять випадки, коли суб'єкт кримінального правопорушення контролює розвиток причинно-наслідкового зв'язку, або ж, інакше кажучи, може відвернути наслідки, що є обов'язковою ознакою складу вчинюваного кримінального правопорушення. З цього приводу є цікавий приклад із судової практики. За матеріалами провадження, обвинувачений, проникнувши через вікно до будинку потерпілої, де остання відпочивала на дивані, укрившись

ковдрою, та діючи умисно, на ґрунті неприязних відносин наніс їй удар металевою частиною молотка, який взяв у коридорі вказаного будинку, в область голови потерпілої, чим спричинив тяжкі тілесні ушкодження, після чого вона прокинулася. Надалі обвинувачений допоміг потерпілій викликати швидку допомогу. Розглядаючи це провадження, Верховний Суд зробив такі висновки: «У випадку, коли під час замаху на злочин винний спрямовує свою волю на запобігання настанню суспільно небезпечного наслідку, в такому разі може мати місце добровільна відмова від вчинення злочину – остаточне припинення особою за своєю власною волею замаху на злочин, якщо при цьому вона усвідомлювала можливість доведення злочину до кінця (ст. 17 КК України). На стадії закінченого замаху на вбивство добровільна відмова можлива лише в тих випадках, коли між здійсненням діянням і ймовірним настанням суспільно небезпечних наслідків є певний проміжок часу, в ході якого особа контролює розвиток причинного зв'язку, може втрутитися і перешкодити настанню суспільно небезпечного наслідку. Добровільна відмова у цих випадках можлива лише завдяки активним діям».³

4. Усвідомлення суб'єктам кримінального правопорушення можливості доведення кримінального правопорушення до кінця. Суб'єкт кримінального правопорушення повинен розуміти, що він може успішно завершити вчинення кримінального правопорушення, має всі необхідні для цього засоби й умови. Наприклад, відмовившись від доведення вбивства до кінця, особа розуміє, що може це зробити, має необхідні знаряддя, доступ до потерпілого, ніхто не заважає реалізації цього наміру.

Відсутність хоча б однієї із перелічених ознак виключає добровільну відмову.

³ Постанова Верховного Суду у справі № 710/112/16-к від 29 січня 2020 року. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87365808> (дата звернення: 17.03.2026)

Правові наслідки добровільної відмови при незакінченому кримінальному правопорушенні

Відповідно до ч. 2 ст. 17 КК України, особа, яка добровільно відмовилася від доведення кримінального правопорушення до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише в тому разі, якщо фактично вчинене нею діяння містить склад іншого кримінального правопорушення. Це твердження призводить до висновку, що добровільна відмова повністю виключає кримінальну відповідальність за готування чи замах на кримінальне правопорушення, від доведення якого до кінця особа відмовилася. Водночас, якщо вчинене містить ознаки іншого кримінального правопорушення, яке було доведене до кінця, або ж було припинене на стадії готування або замаху через причини, що не залежали від волі суб'єкта кримінального правопорушення, він буде нести кримінальну відповідальність за це «інше кримінальне правопорушення».

Уявімо ситуацію, що особа для вчинення умисного вбивства незаконно придбала вогнепальну зброю. Водночас від учинення вбивства надалі, розуміючи, що має всі можливості реалізувати свій умисел, така особа остаточно і за своєю волею відмовилася, виявивши жалість до потерпілого. В такому разі щодо умисного вбивства має місце добровільна відмова і за готування до нього (ч. 1 ст. 14 – ч. 1 ст. 115 КК України) вона не відповідатиме. Однак за незаконне поводження з вогнепальною зброєю (ч. 1 ст. 263 КК України) вона буде нести кримінальну відповідальність на загальних підставах. І навіть, якщо виявиться, що зброя, яку вона придбала і яка, на її думку, була готова до використання, виявилася некомплектною і нездатною до стрільби, вона все рівно буде нести кримінальну відповідальність, щоправда вже за закінчений замах на незаконне поводження із вогнепальною зброєю (ч. 2 ст. 15 – ч. 1 ст. 263 КК України).

Дещо інша ситуація: особа заподіює тілесні ушкодження з метою вбивства потерпілого, водночас у певний момент відмовляється від свого наміру, однак водночас

потерпілому вже завдано тяжке тілесне ушкодження. Добровільна відмова стосується умисного вбивства, а відтак за замах на його вчинення (ч. 3 ст. 15 – ч. 1 ст. 115 КК України) особа не підлягатиме відповідальності. Проте за фактично завдане умисне тяжке тілесне ушкодження особа буде відповідати відповідно до ст. 121 КК України.

Наведені положення про добровільну відмову при незакінченому кримінальному правопорушенні повною мірою стосуються особи, яка одноосібно вчиняє кримінально протиправні діяння, або є виконавцем кримінального правопорушення. Добровільна відмова з боку співучасників інших видів, згідно з ч. 2 ст. 31 КК України, має специфічний зміст. Із положень цієї норми випливає, що добровільною відмовою організатора або підбурювача є відвернення ними вчинення кримінального правопорушення або своєчасне повідомлення про кримінальне правопорушення, яке готується чи вчиняється відповідним органам державної влади (органам, які мають повноваження щодо припинення кримінальних правопорушень). Добровільною відмовою пособника, крім вказаного, є ненадання ним засобів чи знарядь учинення кримінального правопорушення або неусунення перешкод вчиненню кримінального правопорушення.

Відмінність добровільної відмови від дійового каяття

Дійове каяття – це активна поведінка особи, яка вчинила кримінально протиправне діяння, що полягає у щирому покаянні особи за вчинене, сприяння розкриттю цього кримінального правопорушення, відшкодуванні завданих збитків, усуненні заподіяної шкоди.

	Добровільна відмова	Дійове каяття
1.	Можлива лише на стадіях готування або замаху та за умови, що припиняє кримінально протиправну діяльність за своєю волею	Можливе на стадіях готування і замаху на кримінальне правопорушення, якщо кримінальне правопорушення не було доведено до кінця з причин, що не залежали від волі суб'єкта кримінального правопорушення, а також на стадії закінченого кримінального правопорушення
2.	Може проявлятися і в активній, і в пасивній поведінці (зазвичай це пасивна поведінка)	Лише активна поведінка суб'єкта кримінального правопорушення
3.	Можлива лише у разі вчинення кримінальних правопорушень із прямим умислом	Можливе при вчиненні будь-яких кримінальних правопорушень і умисних, і необережних
4.	Особа не підлягає кримінальній відповідальності, крім випадків, коли вчинене містить склад іншого кримінального правопорушення	Є підставою звільнення особи від кримінальної відповідальності за кримінальні проступки, а також необережні нетяжкі кримінальні правопорушення, крім корупційних або кримінальних правопорушень, пов'язаних із корупцією, порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керували транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебували під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції (ст. 45 КК України). Також є обставиною, що пом'якшує покарання (п.п. 1, 2, 2-1 ст. 66 КК України).

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Які стадії виокремлюють у незакінченому кримінальному правопорушенні згідно з КК України?

- а) тільки замах на кримінальне правопорушення;
- б) виявлення наміру та готування;
- в) замах і закінчене правопорушення;
- г) готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення.

2. Що з наведеного вважається готуванням до кримінального правопорушення?

- а) висловлення погрози вбити особу в приватній розмові;
- б) підшукування засобів чи знарядь для вчинення правопорушення;
- в) безпосереднє натискання на спусковий гачок зброї;
- г) складання плану дій у власних думках.

3. Замах на кримінальне правопорушення вважається закінченим, якщо:

- а) особа лише почала виконувати дії, але не встигла зробити все заплановане;
- б) настали шкідливі наслідки, передбачені статтею Особливої частини КК України;
- в) особа виконала всі дії, які вважала необхідними для доведення правопорушення до кінця, але наслідки не настали;
- г) особа була зупинена на етапі підшукування спільників.

4. Коли кримінальне правопорушення вважається закінченим?

- а) з моменту виникнення умислу;

б) коли вчинено дію, що містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею КК України;

в) після настання будь-яких негативних наслідків;

г) тільки після винесення обвинувального вироку суду.

5. Чи настає кримінальна відповідальність за готування до кримінального проступку?

а) так, якщо проступок є насильницьким;

б) ні, готування до кримінального проступку не тягне кримінальної відповідальності;

в) тільки, якщо це прямо зазначено в санкції статті;

г) так, у всіх випадках.

6. У чому полягає відмінність між замахом і готуванням?

а) замах можливий тільки з необережності;

б) при замаху особа безпосередньо починає виконувати дії, що утворюють об'єктивну сторону;

в) різниці між ними немає;

г) при готуванні правопорушення завжди є закінченим.

7. Що таке добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні?

а) остаточне припинення підготовки або виконання правопорушення за власною волею, коли особа усвідомлювала можливість доведення його до кінця;

б) відкладення вчинення правопорушення на більш сприятливий час;

в) здача правоохоронним органам після завершення всіх дій;

г) припинення дій через те, що спрацювала сигналізація.

8. Для яких складів правопорушень момент закінчення пов'язується лише з вчиненням самої дії, незалежно від наслідків?

- а) тільки проступки;
- б) склади з подвійною формою вини;
- в) формальні склади;
- г) матеріальні склади.

9. Яка форма вини характерна для готування та замаху?

- а) прямий умисел;
- б) будь-яка форма вини;
- в) кримінально протиправна самовпевненість;
- г) кримінально протиправна недбалість.

10. Особа намагалася вкрати гаманець із грошми (10 тис. грн), але він виявився порожнім. Це приклад:

- а) закінченого правопорушення;
- б) замаху на непридатний об'єкт;
- в) готування до крадіжки;
- г) добровільної відмови.

11. Яке з визначень стадій учинення кримінального правопорушення є правильним?

- а) це етапи підготовки до суспільно небезпечного діяння;
- б) це певні етапи здійснення кримінально протиправного наміру, які відрізняються ступенем реалізації об'єктивної сторони;
- в) це сукупність дій особи, спрямованих на виявлення її кримінально протиправного умислу;
- г) це лише дії, пов'язані із заподіянням шкоди об'єкту.

12. Які стадії визнаються незакінченим кримінальним правопорушенням згідно зі ст. 13 КК України?

- а) виявлення умислу та готування;
- б) готування та замах;

- в) готування, замах і добровільна відмова;
- г) лише замах.

13. Виявлення умислу (наміру) – це:

- а) перша стадія кримінального правопорушення;
- б) форма готування;
- в) діяння, що не тягне кримінальної відповідальності;
- г) вид незакінченого замаху.

14. Коли кримінальне правопорушення вважається закінченим?

- а) коли особа виконала всі дії, які вважала за необхідне;
- б) якщо діяння містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини КК України;
- в) з моменту виникнення кримінального протиправного наміру;
- г) після розпорядження вкраденим майном.

15. Кримінальне правопорушення з формальним складом вважається закінченим із моменту:

- а) настання суспільно небезпечних наслідків;
- б) вчинення дії або бездіяльності, описаної в законі;
- в) формування умислу;
- г) отримання вигоди винним.

16. Кримінальне правопорушення з матеріальним складом вважається закінченим із моменту:

- а) початку вчинення дії;
- б) настання передбачених законом наслідків;
- в) складання плану кримінального правопорушення;
- г) закінчення останньої дії.

17. Стадії кримінального правопорушення можливі лише у:

- а) кримінальних правопорушеннях з непрямым умислом;
- б) кримінальних правопорушеннях з прямим умислом;

- в) необережних кримінальних правопорушеннях;
- г) складних кримінальних правопорушеннях.

18. Триваюче кримінальне правопорушення вважається закінченим (фактично) з моменту:

- а) початку кримінально протиправного стану;
- б) виявлення його правоохоронцями;
- в) припинення кримінально протиправного стану (затримання або явки);
- г) прийняття рішення про його вчинення.

19. Продовжуване кримінальне правопорушення – це:

- а) кілька різних кримінальних правопорушень, учинених одночасно;
- б) низка тотожних діянь, об'єднаних спільним умислом і метою;
- в) кримінальне правопорушення, що триває роками без перерви;
- г) кримінальне правопорушення, вчинене групою осіб.

20. Чи карається замах на кримінальний проступок?

- а) так, завжди;
- б) тільки, якщо це передбачено статтею Особливої частини;
- в) ні, ніколи;
- г) лише у разі добровільної згоди особи.

21. Визначення стадій дає змогу:

- а) визначити ступінь реалізації кримінально протиправного наміру;
- б) правильно кваліфікувати діяння;
- в) призначити справедливе покарання;
- г) усе вищеперелічене.

22. Яка стадія обов'язково передує замаху?

- а) тільки готування;

- б) виявлення умислу;
- в) закінчене кримінальне правопорушення;
- г) стадії готування може не бути (раптовий умисел).

23. Чи можливий замах на кримінальне правопорушення з необережності?

- а) так;
- б) ні;
- в) тільки у разі тяжких наслідків;
- г) лише за рішенням суду.

24. Умисне вбивство вважається закінченим із моменту:

- а) пострілу в жертву;
- б) настання смерті потерпілого;
- в) заподіяння тяжких тілесних ушкоджень;
- г) виникнення бажання вбити.

25. Розбій (ст. 187 КК України) вважається закінченим із моменту:

- а) заволодіння майном;
- б) нападу з метою заволодіння майном;
- в) заподіяння шкоди здоров'ю;
- г) збуту награваного.

26. Що таке готування до кримінального правопорушення (ст. 14 КК України)?

- а) безпосередній початок виконання кримінального правопорушення;
- б) створення умов для вчинення кримінального правопорушення;
- в) допомога злочинцю після вчинення кримінального правопорушення;
- г) нанесення першого удару.

27. Яка дія НЕ є готуванням?

- а) підшукування знарядь;
- б) пристосування засобів;

- в) безпосереднє проникнення в житло;
- г) підшукування співучасників.

28. Змова на вчинення кримінального правопорушення – це:

- а) різновид замаху;
- б) форма готування;
- в) виявлення умислу;
- г) співучасть у закінченому кримінальному правопорушенні.

29. Особа придбала отруту, щоб вбити сусіда, але нікуди її не підсипала. Це:

- а) виявлення умислу;
- б) готування;
- в) замах;
- г) добровільна відмова від замаху.

30. Вивчення графіку роботи банку для майбутнього пограбування – це:

- а) готування;
- б) замах;
- в) закінчене кримінальне правопорушення;
- г) дія, що не є кримінально протиправною.

31. Підшукування співучасників вважається:

- а) формою замаху;
- б) закінченим кримінальним правопорушенням;
- в) формою готування;
- г) окремим видом співучасті.

32. Готування до кримінального правопорушення відрізняється від замаху тим, що:

- а) при готуванні дії ще не входять до об'єктивної сторони (диспозиції);
- б) при готуванні шкода вже завдана;
- в) готування – це завжди бездіяльність;
- г) за готування ніколи не карають.

33. Пристосування засобів – це:

- а) купівля нової зброї;
- б) надання засобам властивостей, що полегшують кримінальне правопорушення (наприклад, заточування викрутки);
- в) переховування знарядь кримінального правопорушення;
- г) продаж засобів кримінального правопорушення.

34. Що таке замах на кримінальне правопорушення (ст. 15 КК України)?

- а) вивчення місця кримінального правопорушення;
- б) безпосереднє вчинення дій, спрямованих на вчинення кримінального правопорушення, якщо він не був доведений до кінця з причин, що не залежали від волі особи;
- в) вкладання плану кримінального правопорушення;
- г) погроза вчинити кримінальне правопорушення.

35. Закінчений замах – це коли:

- а) особа не встигла зробити все, що планувала;
- б) особа виконала всі дії, які вважала за необхідне, але результат не настав;
- в) особа передумала стріляти;
- г) результат настав, але не той.

36. Незакінчений замах – це коли:

- а) особа виконала всі дії;
- б) особа з причин, що не залежали від її волі, не вчинила всіх дій, необхідних для закінчення кримінального правопорушення;
- в) особа сама припинила кримінальне правопорушення;
- г) кримінальне правопорушення завершилося смертю потерпілого.

37. Особа стріляла в жертву, але промахнулася. Це:

- а) незакінчений замах;

- б) закінчений замах;
- в) готування;
- г) виявлення умислу.

38. Особа намагалася відкрити сейф, але була затримана поліцією в цей момент. Це:

- а) незакінчений замах;
- б) закінчений замах;
- в) готування;
- г) співучасть.

39. Замах на «непридатний об'єкт» – це:

- а) постріл у труп, який особа вважала живою людиною;
- б) постріл у дерево;
- в) крадіжка власного майна через помилку;
- г) спроба вбити іграшковим ножом.

40. Замах із «непридатними засобами» – це:

- а) спроба вбити за допомогою магії або замовлянь;
- б) використання зброї;
- в) використання отрути, яка виявилася цукром;
- г) усі відповіді правильні (крім магії – це не вважається замахом).

41. Чи можливий замах при вчиненні злочину з непрямым умислом?

- а) так, завжди;
- б) ні, замах можливий лише з прямим умислом;
- в) лише в майнових злочинах;
- г) тільки за рішенням Пленуму Верховного Суду.

42. Спроба крадіжки з порожньої кишені – це:

- а) готування;
- б) замах на «непридатний об'єкт»;
- в) відсутність складу злочину;
- г) виявлення умислу.

43. Добровільна відмова – це (ст. 17 КК України):

- а) припинення злочину через страх перед поліцією;
- б) остаточне припинення готування або замаху за власною волею;
- в) повернення майна після затримання;
- г) вибачення перед потерпілим.

44. Ознака добровільної відмови:

- а) особа усвідомлює можливість доведення злочину до кінця;
- б) особа розуміє, що її спіймають;
- в) особа не має грошей на знаряддя;
- г) потерпілий втік.

45. Чи підлягає особа кримінальній відповідальності при добровільній відмові?

- а) ні, покарання просто пом'якшується;
- б) так, якщо фактично вчинене нею діяння не містить складу іншого кримінального правопорушення;
- в) так, у будь-якому випадку;
- г) тільки, якщо вона здалася поліції.

46. Добровільна відмова можлива:

- а) на стадії готування та замаху;
- б) тільки на стадії готування;
- в) після закінчення кримінального правопорушення;
- г) лише під час судового розгляду.

47. Чим добровільна відмова відрізняється від дійового каяття?

- а) відмова можлива лише до закінчення кримінального правопорушення, каяття – після;
- б) нічим, це одне й те саме;
- в) каяття – це обов'язково явка з повинною;
- г) відмова завжди вимушена.

48. Особа вирішила не стріляти, бо побачила знайомого. Це:

- а) вимушена зупинка;

- б) добровільна відмова;
- в) каяття;
- г) готування.

49. Якщо особа добровільно відмовилася від вбивства, але водночас незаконно придбала зброю:

- а) вона не несе відповідальності;
- б) вона відповідає за незаконне поводження зі зброєю;
- в) вона відповідає за замах на вбивство;
- г) суд її пробачає.

50. Чи можлива добровільна відмова на стадії закінченого замаху?

- а) ні;
- б) так, якщо особа відверне настання наслідків (наприклад, викличе швидку після отруєння);
- в) лише у майнових злочинах;
- г) тільки за згодою потерпілого.

51. Співучасник (організатор) звільняється від відповідальності у разі відмови, якщо він:

- а) попередив органи влади або відвернув результат;
- б) просто перестав допомагати;
- в) сховався від виконавця;
- г) попросив виконавця не робити цього.

52. Відмова від учинення злочину через переконання, що він «невигідний»:

- а) вважається добровільною відмовою;
- б) не вважається добровільною відмовою;
- в) вважається замахом;
- г) є формою каяття.

53. Чи можлива добровільна відмова, якщо особа припинила дії через неможливість відкрити замок сейфа?

- а) так, бо вона сама припинила дію;

- б) ні, це незакінчений замах, оскільки припинення обумовлене зовнішньою перешкодою;
- в) так, якщо вона пішла з місця події до приїзду поліції;
- г) це вважається готуванням.

54. Яка стадія має місце, якщо особа під час пограбування злякалася сирени швидкої допомоги, вважаючи її поліцейською?

- а) добровільна відмова;
- б) незакінчений замах;
- в) закінчений злочин;
- г) виявлення умислу.

55. Добровільна відмова пособника (ст. 31 КК України) вважається такою, якщо він:

- а) просто не прийшов на місце кримінального правопорушення;
- б) не надав засоби чи знаряддя, які обіцяв, або усунув результати своєї допомоги;
- в) попросив вибачення у виконавця;
- г) виїхав за кордон.

56. Якщо виконавець учинив кримінальне правопорушення, незважаючи на відмову організатора, організатор:

- а) звільняється від відповідальності у будь-якому разі;
- б) звільняється, якщо він вжив усіх залежних від нього заходів, щоб відвернути вчинення кримінального правопорушення;
- в) несе відповідальність на загальних підставах;
- г) несе відповідальність лише за готування.

57. При призначенні покарання за замах суд зобов'язаний враховувати:

- а) тільки тяжкість кримінального правопорушення;
- б) причини, через які кримінальне правопорушення не було доведено до кінця;

- в) тільки думку потерпілого;
- г) лише сімейний стан винного.

58. Замах на вбивство двох і більше осіб (ч. 2 ст. 115 КК України) кваліфікується як:

- а) закінчене кримінальне правопорушення, якщо загинула хоча б одна людина;
- б) замах, якщо не загинула жодна з осіб;
- в) сукупність закінченого вбивства та замаху на вбивство;
- г) завжди як закінчене кримінальне правопорушення.

59. Добровільна відмова виконавця від замаху на вбивство шляхом бездіяльності (наприклад, лікар не дає ліки):

- а) неможлива;
- б) можлива шляхом відновлення виконання обов'язків до настання смерті;
- в) вважається дійовим каяттям;
- г) завжди тягне відповідальність.

60. Якщо особа готувалася до крадіжки, але в процесі вирішила вчинити розбій:

- а) відповідає за замах на крадіжку;
- б) відповідає за стадією того кримінального правопорушення, який почала безпосередньо виконувати;
- в) відповідає за сукупністю;
- г) звільняється від відповідальності за крадіжку через добровільну відмову.

61. Замах на вчинення кримінального правопорушення з кваліфікуючими ознаками (наприклад, групою осіб):

- а) кваліфікується за ч. 1 ст. 15 КК України та відповідною частиною статті Особливої частини КК України;
- б) завжди кваліфікується за частиною 1 статті КК України;

- в) не потребує посилання на ст. 15 КК України;
- г) кваліфікується як готування.

62. Яка стадія має місце при помилці в засобах (замість отрути дано нешкідливу речовину)?

- а) закінчене кримінальне правопорушення;
- б) замах на вчинення кримінального правопорушення;
- в) готування;
- г) добровільна відмова.

63. Чи є «повернення вкраденого» добровільною відмовою?

- а) так;
- б) це обставина, що пом'якшує покарання (дійове каяття);
- в) тільки, якщо майно не пошкоджене;
- г) так, якщо поліція ще не почала розшук.

64. Замах на вчинення кримінального правопорушення у стані сильного душевного хвилювання:

- а) не карається;
- б) кваліфікується за ст. 15 КК України та відповідною статтею (наприклад, ст. 116 КК України);
- в) вважається готуванням;
- г) неможливий теоретично.

65. Якщо особа припинила замах через переконання потерпілого (благання про помилування). Це:

- а) незакінчений замах;
- б) добровільна відмова;
- в) готування;
- г) дійове каяття.

66. Стадія готування вважається завершеною з моменту:

- а) настання наслідків;
- б) створення умов для вчинення кримінального правопорушення;

- в) переходу до замаху;
- г) оголошення підозри.

67. Кримінальна відповідальність за замах настає за:

- а) ст. 15 КК України;
- б) статтею Особливої частини КК України;
- в) поєднанням ст. 15 КК України та відповідної статті Особливої частини КК України;
- г) ст. 14 КК України.

68. Чи можливий замах на кримінальне правопорушення з альтернативними діями?

- а) так;
- б) ні;
- в) тільки за згодою суду;
- г) лише в економічних кримінальних правопорушеннях.

69. Об'єкт замаху – це:

- а) те саме, що й об'єкт закінченого кримінального правопорушення;
- б) лише майно;
- в) тільки життя людини;
- г) план дій злочинця.

70. Особа підготувала все для теракту, але сама повідомила СБУ. Це:

- а) замах;
- б) добровільна відмова (звільнення від відповідальності за ст. 17 або примітки до ст. 258 КК України);
- в) готування;
- г) співучасть.

71. Яка основна мета розрізнення стадій у кримінальному праві?

- а) збільшення кількості кримінальних проваджень;

- б) диференціація кримінальної відповідальності та покарання;
- в) спрощення роботи адвоката;
- г) статистичний облік.

72. Які стадії вчинення кримінального правопорушення визнаються незакінченим кримінальним правопорушенням згідно зі ст. 13 КК України?

- а) виявлення умислу та готування;
- б) готування та замах;
- в) готування, замах і добровільна відмова;
- г) лише замах.

73. Коли кримінальне правопорушення вважається закінченим?

- а) особа виконала всі дії, які вважала за необхідне;
- б) діяння містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини КК України;
- в) настали тяжкі наслідки;
- г) особа розпорядилася здобутим майном.

74. Виявлення наміру (умислу) – це:

- а) перша карана стадія кримінального правопорушення;
- б) діяння, що не тягне кримінальної відповідальності;
- в) форма готування до вчинення кримінального правопорушення;
- г) вид незакінченого замаху.

75. Кримінальне правопорушення з формальним складом вважається закінченим з моменту:

- а) настання суспільно небезпечних наслідків;
- б) вчинення дії або бездіяльності, описаної в диспозиції статті;
- в) прийняття рішення про вчинення кримінального правопорушення;
- г) складання плану кримінального правопорушення.

76. Кримінальне правопорушення з матеріальним складом вважається закінченим із моменту:

- а) початку вчинення дії;
- б) настання передбачених законом наслідків;
- в) виникнення загрози об'єкту;
- г) закінчення останньої дії злочинця.

77. З якого моменту (фактично) вважається закінченим триваюче кримінальне правопорушення?

- а) вчинення першої дії;
- б) припинення злочинного стану (затримання, явки або припинення обов'язку);
- в) постановлення вироку;
- г) оголошення особи в розшук.

78. Продовжуване кримінальне правопорушення складається з:

- а) різних кримінальних правопорушень, учинених через великі проміжки часу;
- б) низки тотожних діянь, об'єднаних спільним умислом і метою;
- в) дії та бездіяльності одночасно;
- г) кримінального правопорушення, вчиненого групою осіб за попередньою змовою.

79. Чи є висловлювання погрози вбивством (ст. 129 КК України) стадією замаху на вбивство?

- а) так, це незакінчений замах;
- б) ні, це самостійне закінчене кримінальне правопорушення;
- в) так, це готування до вбивства;
- г) це виявлення умислу.

80. Стадія готування передує стадії замаху:

- а) завжди;
- б) ніколи;
- в) може бути відсутня у кримінальних правопорушеннях із раптовим умислом;

г) лише в особливо тяжких кримінальних правопорушеннях.

81. Яке значення має встановлення стадії кримінального правопорушення?

- а) для правильної кваліфікації діяння;
- б) для визначення розміру покарання;
- в) для встановлення підстав звільнення від відповідальності;
- г) усі відповіді правильні.

82. Що з переліченого є формою готування згідно зі ст. 14 КК України?

- а) підшукування знарядь чи засобів;
- б) безпосереднє нанесення ударів;
- в) втеча з місця події;
- г) переховування вкраденого.

83. Підшукування співучасників – це:

- а) співучасть у кримінальному правопорушенні;
- б) готування до вчинення кримінального правопорушення;
- в) замах на вчинення кримінального правопорушення;
- г) виявлення умислу.

84. Особа купила відмичку для майбутньої крадіжки. Це:

- а) пристосування засобу;
- б) підшукування засобу;
- в) замах на крадіжку;
- г) дія, що не карається.

85. Змова на вчинення кримінального правопорушення – це:

- а) вид замаху;
- б) форма готування;
- в) форма закінченого кримінального правопорушення;
- г) обставина, що обтяжує покарання.

86. Усунення перешкод для вчинення кримінального правопорушення належить до:

- а) об'єктивної сторони замаху;
- б) стадії готування;
- в) закінченого кримінального правопорушення;
- г) посткримінальної поведінки.

87. Чи є виготовлення маски для пограбування формою готування?

- а) ні, це побутова дія;
- б) так, це пристосування засобів;
- в) так, це створення умов;
- г) правильні відповіді а і в.

88. Готування до вчинення кримінального правопорушення відрізняється від замаху тим, що під час готування:

- а) дії не входять до об'єктивної сторони (диспозиції статті);
- б) шкода об'єкту вже завдана;
- в) вина має форму необережності;
- г) завжди є два суб'єкти.

89. Замах на вчинення кримінального правопорушення – це діяння, за якого:

- а) особа лише шукає знаряддя;
- б) особа безпосередньо почала виконувати дії, передбачені диспозицією статті;
- в) настали всі наслідки;
- г) особа відмовилася від умислу.

90. Закінчений замах – це коли особа:

- а) не встигла виконати всі дії з незалежних від неї причин;
- б) виконала всі дії, які вважала за необхідне, але результат не настав;
- в) сама зупинилася на середині дії;
- г) спричинила смерть потерпілого.

91. Незакінчений замах – це коли особа:

- а) виконала всі дії;
- б) з причин, що не залежали від її волі, не вчинила всіх дій, необхідних для закінчення кримінального правопорушення;
- в) передумала вчиняти кримінальне правопорушення;
- г) помилилася в об'єкті.

92. Замах на «непридатний об'єкт» – це:

- а) постріл у труп, який вважали живою людиною;
- б) спроба вкрати з порожнього сейфу;
- в) спроба вбити іграшковим пістолетом;
- г) правильні відповіді а і б.

93. Замах із «непридатними засобами» – це:

- а) спроба отруїти цукром, вважаючи його миш'яком;
- б) спроба вбити за допомогою магії;
- в) використання несправної зброї;
- г) правильні відповіді а і в.

94. Особа занесла ніж над жертвою, але її руку перехопили. Це:

- а) незакінчений замах;
- б) закінчений замах;
- в) готування;
- г) виявлення умислу.

95. Кваліфікація незакінченого кримінального правопорушення здійснюється за статтею:

- а) лише Особливої частини;
- б) тільки ст. 15 КК України;
- в) статтею 14 або 15 та статтею Особливої частини КК України;
- г) за статтею, що передбачає найважче покарання.

96. Добровільна відмова можлива до моменту:

- а) закінчення кримінального правопорушення;
- б) початку замаху;

- в) винесення вироку;
- г) настання смерті потерпілого.

97. Добровільна відмова співучасника (організатора) вважається такою, якщо він:

- а) просто не прийшов на місце вчинення кримінального правопорушення;
- б) повідомив органи влади або іншим чином відвернув вчинення кримінального правопорушення;
- в) захворів у день вчинення кримінального правопорушення;
- г) не дав грошей виконавцю.

98. Якщо за добровільної відмови від вбивства особа вже спричинила тілесні ушкодження:

- а) вона не несе відповідальності;
- б) вона відповідає за фактично заподіяні тілесні ушкодження;
- в) вона відповідає за замах на вбивство;
- г) вона звільняється від покарання.

99. Яка з указаних дій є стадією вчинення кримінального правопорушення?

- а) формування наміру;
- б) виявлення умислу;
- в) замах на вчинення кримінального правопорушення;
- г) планування вчинення кримінального правопорушення в думках.

100. Чи можливі стадії у кримінальних правопорушеннях із необережності?

- а) так, готування та замах;
- б) тільки замах;
- в) ні, лише у кримінальних правопорушеннях з прямим умислом;
- г) лише за рішенням суду.

101. Що з переліченого є готуванням (ст. 14 КК України)?

- а) постріл у жертву;
- б) підшукування чи пристосування засобів;
- в) відкриття замка дверей;
- г) проникнення в житло.

102. Змова на вчинення кримінального правопорушення – це форма:

- а) замаху;
- б) готування;
- в) співучасті без стадії;
- г) закінченого кримінального правопорушення.

103. Створення умов для вчинення кримінального правопорушення – це:

- а) виявлення умислу;
- б) готування;
- в) замах;
- г) пособництво після вчинення кримінального правопорушення.

104. Підшукування співучасників вважається:

- а) виявленням умислу;
- б) готуванням;
- в) замахом;
- г) закінченим кримінальним правопорушенням.

105. Чи можливий замах з непрямым умислом?

- а) так;
- б) ні;
- в) тільки в убивствах;
- г) на розсуд суду.

106. Добровільна відмова – це припинення кримінального правопорушення (ст. 17 КК України):

- а) через страх перед поліцією;

- б) за власною волею при усвідомленні можливості довести його до кінця;
- в) бо закінчилися набої;
- г) через втечу потерпілого.

107. Чи підлягає особа відповідальності при добровільній відмові?

- а) так, завжди;
- б) ні, якщо фактично вчинене не містить складу іншого кримінального правопорушення;
- в) тільки за готування;
- г) лише до сплати штрафу.

108. Добровільна відмова можлива:

- а) після закінчення кримінального правопорушення;
- б) тільки на стадії готування та замаху;
- в) після винесення вироку;
- г) у СІЗО.

109. Чи можлива добровільна відмова, якщо особа припинила дії через помилкове переконання, що її помітили?

- а) так, це добровільна відмова;
- б) ні, це замах, оскільки припинення обумовлене зовнішніми обставинами;
- в) так, якщо вона пізніше здалася поліції;
- г) це вважається готуванням.

110. Відмова від вчинення кримінального правопорушення на вимогу іншого співучасника – це:

- а) вимушена зупинка;
- б) добровільна відмова (якщо особа сама прийняла остаточне рішення);
- в) дійове каяття;
- г) незакінчений замах.

111. Чи є «здача зброї» після замаху на вбивство добровільною відмовою?

- а) так;
- б) ні, це обставина, що пом'якшує покарання;
- в) тільки, якщо зброя була несправна;
- г) лише, якщо потерпілий не постраждав.

112. Замах на кримінальне правопорушення з альтернативними наслідками кваліфікується за:

- а) найважчими наслідками, які охоплювалися умислом;
- б) фактично насталими наслідками;
- в) середнім терміном покарання;
- г) статтею про готування.

113. Помилка в суб'єкті – це:

- а) закінчене кримінальне правопорушення;
- б) замах на вчинення кримінального правопорушення;
- в) готування до вчинення кримінального правопорушення;
- г) незлочинна дія.

114. Чи може бути добровільна відмова тимчасовою?

- а) так;
- б) ні, відмова має бути остаточною;
- в) тільки в крадіжках;
- г) лише за погодженням зі співучасниками.

115. Який замах називається «непридатним» за засобами?

- а) засіб за своєю природою не може призвести до кримінального правопорушення (цукор замість отрути);
- б) зброя була надто дорогою;
- в) особа забула знаряддя вдома;
- г) засіб був вкрадений.

116. Яка стадія завершується моментом початку виконання дій, що становлять об'єктивну сторону кримінального правопорушення?

- а) закінчене кримінальне правопорушення;
- б) готування;
- в) замах;
- г) виявлення умислу.

ЗАДАЧІ

Задача 1.

Андрій придбав відмички та вивчив графік роботи ювелірного магазину. Вночі він підійшов до дверей, але був затриманий патрульними під час спроби зламати замок. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Визначте стадію кримінального правопорушення.

Задача 2.

Богдан вирішив отруїти сусіда. Він купив отруту і підсипав її у пляшку вина, яку збирався йому подарувати. Однак, йдучи до сусіда, Богдан перечепився, пляшка розбилася. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи є тут закінчений замах?

Задача 3.

Володимир із метою вбивства вистрілив у Григорія, але промахнувся і він втік. Володимир мав можливість стріляти ще раз, але передумав і пішов геть. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи вважається це добровільною відмовою?

Задача 4.

Давид домовився з Ернестом про пограбування банку, розробив схему вентиляції та купив маски. Наступного дня Давид злякався відповідальності та повідомив у поліцію. Ознайомтесь із ст.ст. 17, 186 КК України.

Які наслідки будуть для Давида та Ернеста згідно із ст. 17 КК України?

Задача 5.

Кирило намагався викрасти автомобіль, розбивши скло, але не зміг завести двигун через встановлене

секретне реле, про яке не знав. Ознайомтесь із ст.ст. 194 та 289 КК України.

Визначте стадію кримінального правопорушення.

Задача 6.

Леонід вирішив підробити гроші. Він придбав якісний папір і фарби, але не встиг налаштувати принтер, бо був викритий працівниками СБУ. Ознайомтесь із ст. 199 КК України.

Чи настає відповідальність за готування до тяжкого злочину?

Задача 7.

Мирон із метою крадіжки проник у квартиру, але побачивши, що там нічого красти, нічого не взяв і пішов. Ознайомтесь із ст.ст. 162 та 185 КК України.

Чи є в діях Мирона склад закінченого кримінального правопорушення (порушення недоторканності житла)?

Задача 8.

Нестор підклав вибухівку під авто бізнесмена. Вибух стався, але бізнесмен вижив, отримавши лише легкі тілесні ушкодження. Ознайомтесь із ст.ст. 115 та 194 КК України.

Визначте стадію кримінального правопорушення.

Задача 9.

Олег передав Петру гроші за «замовне вбивство» своєї дружини. Петро виявився підставним агентом поліції. Олега було затримано одразу після передачі грошей. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

На якій стадії припинено кримінальне правопорушення Олега?

Задача 10.

Роман хотів вкрати гаманець у пасажирів в метро, але в кишені пасажирів гаманця не виявилося. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Чи є це замахом на непридатний об'єкт?

Задача 11.

Семен заклад саморобну бомбу в офіс конкурента, встановивши таймер. Через годину він розкався, повернувся і власноруч розмінував пристрій. Ознайомтесь із ст.ст. 17, 115, 263 та 263-1 КК України.

Чи підлягає Семен кримінальній відповідальності згідно з ч. 2 ст. 17 КК України?

Задача 12.

Костянтин підмовив групу підлітків вчинити погром у магазині. За годину до нападу Костянтин повідомив поліцію про підготовку. Поліція затримала підлітків на місці. Ознайомтесь із ст. 196 КК України.

Чи є дії Костянтина добровільною відмовою співучасника?

Задача 13.

Григорій вирішив учинити розбійний напад на перехожу. Він наздогнав її у парку, приставив ніж до горла, але побачивши, що це його колишня вчителька, вибачився та втік. Ознайомтесь із ст. 187 КК України.

Чи є в діях Григорія склад кримінального правопорушення.

Задача 14.

Федір із метою викрадення авто зламав замок дверей, сів у салон, але почув сирену поліції (яка їхала на інший виклик) і втік, не намагаючись завести двигун. Ознайомтесь із ст. 289 КК України.

Чи можна вважати це добровільною відмовою?

Задача 15.

Співучасники Андрій і Борис готували крадіжку з банку. Андрій за день до вчинення кримінального правопорушення забрав свій інструмент і сказав, що виходить зі справи, а Борис все одно пішов на крадіжку і був спійманий. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Чи несе Андрій кримінальну відповідальність за готування?

Задача 16.

Жанна дала отруту чоловікові. Коли тому стало зле, вона злякалася і викликала «швидку», яка врятувала його. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи є Жанна суб'єктом добровільної відмови, якщо склад злочину «замах на вбивство» вже був фактично закінчений?

Задача 17.

Іван намагався зламати сейф протягом 3 годин. Зрозумівши, що інструмент занадто слабкий, він припинив це робити і пішов. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Чим відрізняється невдалий замах від добровільної відмови в цьому випадку?

Задача 18.

Юрій вирішив підпалити будинок ворога. Він облив стіни бензином, але не зміг знайти сірники у кишені. Вирішивши, що це «знак долі», він пішов додому. Ознайомтесь із ст. 289 КК України.

Оцініть стадію. Чи має місце добровільна відмова?

Задача 19.

Зеник збирався передати неправомірну вигоду посадовцю. У кабінеті він поклав конверт на стіл, але, побачивши камеру спостереження, швидко забрав його назад, сказавши, що це помилка. Ознайомтесь із ст. 369 КК України.

Чи є замах закінченим?

Задача 20.

Микола готував теракт. Він виготовив вибухівку, але потім здав її правоохоронцям в обмін на «іmunітет». Ознайомтесь із ст. 258 КК України.

Чи є в його діях склад кримінального правопорушення?

Задача 21.

Нестор викрав дитину з метою викупу. Через день він повернув дитину батькам, не висунувши вимог,

бо йому стало шкода малюка. Ознайомтесь із ст. 146 КК України.

Чи є в діях Нестора склад кримінального правопорушення?

Задача 22.

Василь замахнувся сокирою на Павла, але Павло впав на коліна і почав благати про пощаду. Василь опустив сокиру і сказав: «Живи». Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи є добровільна відмова на стадії незакінченого замаху?

Задача 23.

Роман проник у склад, щоб вкрасти товар. Побачивши, що склад порожній, він пішов геть. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Чи є це добровільною відмовою від крадіжки чи замахом на непридатний об'єкт?

Задача 24.

Данило найняв кілера для вбивства партнера. Через два дні він передумав і зателефонував кілеру, щоб скасувати замовлення, але той вимкнув телефон. Данило звернувся до СБУ. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи є в діях Данила склад кримінального правопорушення?

Задача 25.

Леонід підробив заповіт. Коли прийшов час подавати його нотаріусу, він знищив документ, вирішивши отримати спадщину законним шляхом.

Чи є в діях Леоніда склад кримінального правопорушення?

Задача 26.

Кирило намагався зґвалтувати жінку, але через свій фізіологічний стан не зміг завершити акт і припинив спроби. Ознайомтесь із ст. 152 КК України.

Чи є це добровільною відмовою?

Задача 27.

Олег взяв участь у незаконному збройному формуванні, але не встиг вчинити жодного нападу і добровільно вийшов із нього. Ознайомтесь із ст. 260 КК України.

Чи є в його діях склад кримінального правопорушення?

Задача 28.

Петро відкрив газ у квартирі сусіда, щоб той отруївся. Коли сусід прийшов додому, Петро постукав у двері й попередив про «запах газу», запобігши смерті. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи є у діях Петра склад кримінального правопорушення?

Задача 29.

Тарас почав писати вірусну програму для зламу банківських систем. На середині коду він зрозумів складність і видалив усі напрацювання. Ознайомтесь із ст. 361-1 КК України.

Чи є у діях Тараса склад кримінального правопорушення?

Задача 30.

Юрій під час сварки вистрелив у бік Івана, але побачивши кров (дотичне поранення), почав надавати йому першу допомогу. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи виключає допомога потерпілому відповідальність за закінчений замах на вбивство?

Задача 31.

Кирило придбав фальшиве посвідчення працівника поліції, щоб наступного тижня безперешкодно потрапити до приватного будинку для крадіжки. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Чи є в діях Кирила готування до крадіжки?

Задача 32.

Любомир із метою вбивства вистрілив у ліжку, де, як він думав, спав його ворог. Виявилося, що ворог поїхав

у відрядження, а під ковдрою були подушки. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Який це вид замаху?

Задача 33.

Співробітники банку Семен і Василь домовилися винести гроші з каси. Вони вимкнули сигналізацію, але в останній момент Семен злякався і ввімкнув її назад, через що Василь не зміг відкрити двері. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Дайте оцінку діям Семена та Василя.

Задача 34.

Нестор намагався вкрати телефон із кишені перехожого, але витягнув лише порожній футляр від окулярів. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Чи є злочин закінченим?

Задача 35.

Олег вирішив отруїти колегу, підсипавши йому в чай цукрову пудру, щиро вважаючи, що це сильна отрута (миш'як). Колега випив чай без наслідків. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи несе Олег кримінальну відповідальність?

Задача 36.

Петро з метою теракту намагався підірвати міст, використовуючи вибухівку з вичерпаним терміном придатності, яка не спрацювала. Ознайомтесь із ст. 258 КК України.

Визначте стадію та вид замаху.

Задача 37.

Роман розробив детальний план пограбування інкасаторів, намалював схеми та купив рації. Під час обшуку в іншій справі ці плани знайшли.

Чи карається готування до розбою згідно зі ст. 14 КК України?

Задача 38.

Микола замахнувся ножом на Тараса, але Тарас виявився майстром спорту з карате, вибив ніж і затримав Миколу.

Чи можна вважати опір жертви причиною, незалежною від волі особи?

Задача 39.

Зеновій вирішив викрасти авто, але сів у машину, де не було акумулятора. Він намагався завести її 15 хвилин, доки не був затриманий. Ознайомтесь із ст. 289 КК України.

Це замах на непридатний об'єкт чи використання непридатних засобів?

Задача 40.

Василь підмовив Григорія вкрати дорогий годинник у їхнього спільного знайомого. Григорій погодився, але наступного дня замість крадіжки пішов до церкви і розкаявся. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Чи несе відповідальність Василь за підбурювання до готування?

Задача 41.

Організатор банди Денис розробив план нападу на інкасаторів. Виконавці Ернест та Іван виїхали на місце, але їхня машина зламалася по дорозі, і вони не встигли до проїзду інкасаторів. Ознайомтесь із ст. 257 КК України.

Чи відповідає Денис за замах, якщо він особисто не виїжджав на місце події?

Задача 42.

Група з трьох осіб готувала розбійний напад. Один із них, Кирило, за годину до нападу забрав свою зброю і заявив, що не братиме участі, але не повідомив поліцію. Інші двоє вчинили напад. Ознайомтесь із ст. 187 КК України.

Чи є в діях Кирила добровільна відмова згідно з ч. 2 ст. 31 КК України?

Задача 43.

Леонід надав свій гараж для зберігання викрадених автомобілів, які група планувала викрасти наступного місяця. Групу затримали до вчинення першої крадіжки. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Дайте оцінку діям Леоніда за стадіями вчинення кримінального правопорушення.

Задача 44.

Мирон і Нестор намагалися разом підняти важкий сейф у магазині, щоб винести його, але сейф виявився прикрученим до підлоги, і пішли. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Визначте стадію кримінального правопорушення.

Задача 45.

Олег пообіцяв Петру приховати сліди вбивства, яке Петро тільки збирався вчинити. Петро вистрілив у жертву, але лише поранив її. Олег допоміг Петру втекти. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

За що відповідатиме Олег, якщо вбивство не було закінченим?

Задача 46.

Степан допоміг Тарасу виготовити фальшиву печатку банку для майбутнього шахрайства. Тарас передумав учиняти кримінальне правопорушення і знищив печатку. Ознайомтесь із ст. 190 КК України.

Чи відповідатиме Степан за пособництво у готуванні?

Задача 47.

Група осіб проникла на склад. Один із них почав пакувати товар, а інший злякався темряви і вибіг на вулицю, намагаючись зупинити друзів. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Чи є дії другого учасника добровільною відмовою?

Задача 48.

Григорій вирішив вбити свого боржника. Побачивши силует у вікні, він здійснив прицільний постріл. Виявилося, що це був манекен, поставлений боржником для безпеки. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Визначте вид замаху.

Задача 49.

Кирило намагався викрасти з каси магазину 5000 000 грн, але в касі виявилося лише 2 000 грн. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Чи відповідає Кирило за замах на крадіжку у великих розмірах?

Задача 50.

Леонід купив у «дилера» (який був агентом поліції) пакет із білим порошком, вважаючи, що це кокаїн. Експертиза показала, що в пакеті була звичайна крейда. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи є у діях Леоніда склад кримінального правопорушення?

Задача 51.

Микола стріляв у труп, вважаючи, що людина спить, з метою її вбивства. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи є у діях Миколи склад кримінального правопорушення?

Задача 52.

Петро намагався зламати електронний замок сейфа за допомогою коду, який він підгледів. Виявилося, що власник змінив код за годину до цього. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Проаналізуйте стадії та помилки в засобах.

Задача 53.

Роман хотів підпалити склад, але замість бензину випадково взяв каністру з вогнегасною рідиною. Підпал не вдався.

Чи є тут готування або замах?

Задача 54.

Семен вирішив учинити крадіжку з авто, але переплутав машини і розбив вікно власного автомобіля, який був такої ж марки. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи є в діях Семена замах на крадіжку?

Задача 55.

Олена намагалася отруїти чоловіка великою дозою снодійного, вважаючи її смертельною. Чоловік лише проспав 15 годин. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи є у діях Олени склад кримінального правопорушення.

Задача 56.

Федір викрав сумку, сподіваючись на цінності, але в ній були лише старі газети. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Чи є це замахом на непридатний об'єкт?

Задача 57.

Зеновій цілився в Богдана, але через дефект прицілу зброї куля влучила в дерево поруч. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Визначте вид замаху.

Задача 58.

Андрій розпочав будівництво на власній ділянці, не знаючи, що це територія заповідника (злочин за ст. 252 КК України). Поліція зупинила роботи на етапі заливки фундаменту.

Чи є тут замах, якщо особа не усвідомлювала протиправність?

Задача 59.

Борис намагався вчинити крадіжку, вважаючи, що це адміністративне правопорушення через малу вартість (помилка в законі). Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Як це впливає на стадію?

Задача 60.

Василь стріляв у натовп, не маючи конкретної жертви, але бажаючи когось вбити. Ніхто не постраждав. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи є у діях Василя склад кримінального правопорушення?

Задача 61.

Давид готував вибух, щоб залякати населення, але у суді стверджував, що лише хотів перевірити потужність вибухівки.

Який вплив мети на кваліфікацію готування.

Задача 62.

Ернест допоміг другу сховати труп, вважаючи, що бере участь у «розіграші».

Чи є тут замах на приховування кримінального правопорушення?

Задача 63.

Військовослужбовець Петро із метою дезертирства придбав цивільний одяг і підробив посвідчення про відрядження, але був затриманий на КПП під час виходу з частини.

Визначте стадію вчинення кримінального правопорушення згідно зі ст. 408 КК України.

Задача 64.

Сержант Кирило під час бою отримав наказ наступати, але навмисно пошкодив свій автомат, сподіваючись, що його залишать у тилу. Командир помітив це до початку атаки. Ознайомтесь із ст.ст. 409 та 411 КК України.

Чи є пошкодження майна закінченим кримінальним правопорушенням чи замахом на ухилення від служби?

Задача 65.

Роман намагався передати представнику іноземної розвідки флешку з координатами ППО. Його затримали в момент передачі, але виявилося, що дані на флешці

були зашифровані та не читалися. Ознайомтесь із ст. 111 КК України.

Дайте аналіз стадії державної зради.

Задача 66.

Микола закликав у соцмережах до захоплення будівлі ОДА, призначив час і місце збору. У призначений час ніхто, крім поліції, не прийшов.

Чи є дії Миколи закінченим кримінальним правопорушенням за ст. 109 КК України?

Задача 67.

Солдат Леонід намагався самовільно залишити госпіталь, перелізаючи через паркан, але зачепився формою і провис до приходу патруля. Ознайомтесь із ст. 409 КК України.

Дайте оцінку діям Леоніда.

Задача 68.

Хакер Василь створив вірус-шифрувальник і намагався завантажити його на сервер банку, але автоматична система захисту заблокувала передачу пакетів.

Чи є дії Василя закінченим кримінальним правопорушенням за ст. 361 КК України?

Задача 69.

Директор підприємства наказав бухгалтеру підготувати фальшиві звіти для отримання субсидії. Поліція вилучила чернетки звітів під час обшуку. Ознайомтесь із ст. 222 КК України.

На якій стадії перебуває шахрайство з фінансовими ресурсами?

Задача 70.

Семен намагався зняти кошти з чужої картки в банкоматі, але тричі ввів неправильний ПІН-код, після чого картку було заблоковано.

Визначте вид замаху.

Задача 71.

Підприємець Григорій із метою ухилення від сплати податків створив «фіктивну» фірму, але не встиг провести через неї жодної транзакції.

Чи є створення фірми готуванням до вчинення кримінального правопорушення?

Задача 72.

Програміст Леонід написав скрипт для підбору паролів до поштових скриньок, але видалив його, злякавшись перевірки кіберполіції.

Проведіть аналіз добровільної відмови.

Задача 73.

Браконьєр Іван розставив тенета в заповіднику, але через годину був затриманий рибоохороною до того, як у сіті потрапила риба.

Дайте оцінку діям Івана за ст. 249 КК України.

Задача 74.

Кирило приніс каністру з отрутохімікатами до річки, щоб їх вилити, але побачив патруль і сховав каністру в кущах.

Чи є тут добровільна відмова?

Задача 75.

Водій бензовоза через несправність крана почав розливати нафтопродукти на ґрунт, але вчасно помітив це і перекрив витік.

Чи можливий замах у кримінальних правопорушеннях з необережною формою вини?

Задача 76.

Петро вирішив викрасти платіжний термінал. Він під'їхав до магазину, закріпив трос, але під час спроби вирвати термінал трос лопнув. Петро втік.

Дайте оцінку діям Петра за ст. 185 КК України.

Задача 77.

Олег проник у будинок для вчинення крадіжки. Коли він пакував речі, повернувся господар. Олег вдарив його кастетом, спричинивши тяжкі тілесні ушкодження, і втік без майна. Ознайомтесь із ст.ст. 185 та 187 КК України.

Як кваліфікувати його дії: замах на розбій чи закінчений розбій?

Задача 78.

Володимир придбав наркотики для збуту (готування). Під час зустрічі з покупцем він був затриманий у момент передачі товару.

Чи поглинає замах на збут (ст. 307 КК України) стадію готування?

Задача 79.

Група осіб намагалася підірвати залізничну колію. Вони заклали вибухівку, але детонатор не спрацював через помилку в монтажі.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння за стадією та посиланням на ст. 113 КК України.

Задача 80.

Кирило вирішив учинити вбивство на замовлення. Він отримав аванс, купив пістолет, але за день до події здався СБУ і видав замовника. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Застосуйте ст.ст. 17 та 47 КК України.

Задача 81.

Роман учинив готування до крадіжки, але в процесі передумав і вчинив грабіж (відкрите викрадення). Ознайомтесь із ст. 185 КК України

Чи залишається відповідальність за готування до крадіжки?

Задача 82.

Семен намагався вбити Петра (замах), але під час боротьби лише пошкодив його дорогий одяг. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Чи потрібно окремо кваліфікувати замах на вбивство та закінчене пошкодження майна?

Задача 83.

Тарас готував теракт, але в останній момент підірвав лише себе. Ознайомтесь із ст. 258 КК України

Дайте оцінку діям Тараса за стадіями щодо сторонніх осіб.

Задача 84.

Юрій замахнувся на отримання неправомірної вигоди в особливо великому розмірі, але фактично отримав лише частину суми. Ознайомтесь із ст. 368 КК України.

Чи є отримання частини неправомірної вигоди закінченим злочином за ст. 368 КК України?

Задача 85.

Василь проник у сховище з метою викрадення зброї, але зброї там не було, і він вкрав гроші. Ознайомтесь із ст.ст. 185 та 262 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Василя.

Задача 86.

Андрій придбав обріз і маску, щоб пограбувати ювелірний магазин, але був затриманий поліцією під час вивчення графіку роботи магазину. Ознайомтесь із ст. 186 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Андрія.

Задача 87.

Богдан купив сильнодіючу отруту, щоб вбити дружину, і підмішав її у заварку, але дружина не випила чай, а Богдана затримали за вчинення іншого злочину. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Богдана.

Задача 88.

Василь запропонував Григорію за гроші побити свого бізнес-партнера. Григорій погодився, але одразу повідомив у поліцію.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Григорія.

Задача 89.

Данило виготовив дублікат ключів від сейфу підприємства, де він працює, з метою викрадення грошей у вихідні. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Данила.

Задача 90.

Іван заточив кухонний ніж, перетворивши його на холодну зброю, щоб скоїти напад на перехожого. Ознайомтесь із ст. 187 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Івана.

Задача 91.

Володимир протягом тижня спостерігав за інкасаторською машиною, записуючи час її прибуття та кількість охоронців.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Володимира.

Задача 92.

Іван придбав хімічні реактиви й обладнання для облаштування лабораторії з виготовлення амфетаміну. Ознайомтесь із ст.ст. 307 та 309 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Івана.

Задача 93.

Кирило орендував підвал і встановив там звукоізоляцію, плануючи викрасти людину з метою викупу. Ознайомтесь із ст. 146 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Кирила.

Задача 94.

Леонід шукав у мережі «Darknet» продавця вибухівки для підриву автомобіля конкурента. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Леоніда.

Задача 95.

Михайло спеціально залишив незачиненим вікно складу, де він працює охоронцем, щоб вночі його друзі винесли товар. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Михайла.

Задача 96.

Нестор заздалегідь підкупив двох знайомих, щоб вони підтвердили його перебування в іншому місті під час планованого ним убивства. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Нестора.

Задача 97.

Олег перерізав телефонний дріт і лінію сигналізації в будинку сусіда, плануючи крадіжку на наступну ніч. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Олега.

Задача 98.

Пилип вистрілив у свого ворога з близької відстані, але куля влучила в плече, не спричинивши смерті. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Пилипа.

Задача 99.

Роман наставив пістолет на касира і натиснув на гачок, але сталася осічка. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Романа.

Задача 100.

Семен замахнувся ножом на перехожого, але був збитий із ніг випадковим свідком. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Семена.

Задача 101.

Тарас зламав сейф у банку, витративши 5 годин, але виявив, що той порожній. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Тараса.

Задача 102.

Іван вистрілив у ліжку, де, як він думав, спить жертва, але виявилось, що під ковдрою лежать подушки. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Івана.

Задача 103.

Федір підлив отруту в напій колеги. Колега випив його, але лікарі встигли вчасно промити шлунок. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Федора.

Задача 104.

Петро почав душити жінку, але, почувши її благання, злякався і відпустив її. Ознайомтесь із ст. 115 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Петра.

Задача 105.

Андрій вибив скло в авто і почав витягувати магнітолу, коли його затримав патруль. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Андрія.

Задача 106.

Григорій запустив вірус для викрадення паролів, але антивірусна програма банку заблокувала атаку на стадії передачі даних. Ознайомтесь із ст. 361-1 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Григорія.

Задача 107.

Пилип намагався продати звичайну сіль під виглядом кокаїну, але покупець (агент під прикриттям) виявив підміну під час перевірки. Ознайомтесь із ст. 307 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Пилипа.

Задача 108.

Юрій зачинив потерпілого в підвалі, щоб той помер від голоду, але через день потерпілий знайшов лазівку і втік. Ознайомтесь із ст.ст. 115 та 146 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Юрія.

Задача 109.

Яків дав потерпілому снодійне, щоб пограбувати квартиру, але доза була занадто малою, і людина не заснула. Ознайомтесь із ст. 186 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Якова.

Задача 110.

Анатолій витягнув гаманець із сумки в автобусі та встиг вийти на зупинці. Ознайомтесь із ст. 185 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Анатолія.

Задача 111.

Борис вдарив сусіда лопатою, спричинивши перелом руки. Ознайомтесь із ст. 122 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Бориса.

Задача 112.

Василь передав посадовцю 1000 доларів, і той взяв гроші в руки. Ознайомтесь із ст. 369 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Василя.

Задача 113.

Григорій переконав пенсіонера переказати гроші на «безпечний рахунок», і кошти надійшли на картку Григорія. Ознайомтесь із ст. 190 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Григорія.

Задача 114.

У Данила під час обшуку знайшли незареєстрований пістолет, який він просто тримав у тумбочці. Ознайомтесь із ст. 263 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Данила.

Задача 115.

Ернест порушив правила дорожнього руху, що призвело до зіткнення та заподіяння пішоходу тяжких тілесних ушкоджень. Ознайомтесь із ст. 286 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Ернеста.

Задача 116.

Іван почав бійку в ресторані, супроводжуючи це нецензурною лайкою та пошкодженням меблів. Ознайомтесь із ст. 296 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Івана.

Задача 117.

Зеновій, погрожуючи ножем, забрав мобільний телефон. Ознайомтесь із ст. 187 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Зеновія.

Задача 118.

Військовослужбовець Іван залишив частину з метою назавжди ухилитися від служби. Ознайомтесь із ст. 409 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Івана.

Задача 119.

Кирило без дозволу господарів заліз через вікно в чужий будинок, щоб просто подивитися, як живуть багатії. Ознайомтесь із ст. 162 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Кирила.

Задача 120.

Леонід у суді свідомо збрехав про алібі свого друга. Ознайомтесь із ст. 384 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Леоніда.

Задача 121.

Микола подав декларацію з неправдивими даними, що призвело до ненадходження коштів у бюджет у великих розмірах. Ознайомтесь із ст. 366-2 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Миколи.

Задача 122.

Олег вимагав гроші у бізнесмена, погрожуючи спалити його склад. Ознайомтесь із ст. 189 КК України.

Чи є це кримінальне правопорушення закінченим у момент висунення вимоги?

Задача 123.

Нестор застрелив оленя в заповіднику, хоча не встиг завантажити тушу в машину. Ознайомтесь із ст. 248 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Нестора.

Задача 124.

Олег облив стіну будинку бензином і кинув сірник, але через дощ вогонь одразу погас. Ознайомтесь із ст. 194 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Олега.

Задача 125.

Ув'язнений Ернест намалював детальну схему підземних комунікацій в'язниці та придбав лопату для підкопу. Ознайомтесь із ст. 393 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діяння Ернеста.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Що таке стадії вчинення кримінального правопорушення?

2. Які є види стадій учинення кримінального правопорушення згідно з КК України?

3. Чи можливі стадії у кримінальних правопорушеннях із необережною формою вини?

4. Чи можливі стадії у кримінальних правопорушеннях із подвійною формою вини?

5. Чи є виявлення наміру стадією правопорушення?

6. Які стадії належать до незакінченого кримінального правопорушення?

7. Яке значення має момент закінчення правопорушення для кваліфікації?

8. Яке кримінальне правопорушення вважається закінченим?

9. У чому полягає відмінність між фактичним і юридичним закінченням кримінального правопорушення?

10. Із якого моменту вважається закінченим кримінальне правопорушення з матеріальним складом?

11. З якого моменту вважається закінченим кримінальне правопорушення з формальним складом?

12. У чому особливість моменту закінчення так званих «усічених» складів кримінальних правопорушень?

13. Як визначається момент закінчення у триваючих кримінальних правопорушеннях?

14. Як визначається момент закінчення у продовжуваних кримінальних правопорушеннях?

15. Як визначається момент закінчення у складених кримінальних правопорушеннях?

16. Чи може стадія готування бути відсутньою в реальному кримінальному правопорушенні?

17. Як впливає поділ правопорушень на злочини та проступки на караність стадій?

18. Дайте визначення готування до кримінального правопорушення згідно зі ст. 14 КК України.

19. Які форми готування перелічені в законі?

20. Що слід вважати підшукуванням засобів чи знарядь?

21. Чим пристосування засобів до знарядь відрізняється від їх підшукування?

22. Чи вважається готуванням змова на вчинення кримінального правопорушення?

23. Що слід розуміти під підшукуванням співучасників?

24. Що можна вважати усуненням перешкод для вчинення кримінального правопорушення?

25. За готування до яких категорій кримінальних правопорушень настає кримінальна відповідальність?

26. Чи карається готування до кримінального проступку?

27. Чи є створення умов для вчинення кримінального правопорушення формою готування?

28. Чи може бути готування під час вчинення кримінального правопорушення з непрямым умислом?

29. Що таке замах на кримінальне правопорушення (ст. 15 КК України)?

30. За якими ознаками встановлюється відмінність між готуванням та замахом?

31. Чим замах відрізняється від готування за об'єктивною стороною?

32. У яких кримінальних правопорушеннях неможливий замах?

33. Чи можливий замах на кримінальне правопорушення у формі бездіяльності?

34. Які ознаки закінченого замаху?

35. Які ознаки незакінченого замаху?

36. У чому полягає відмінність закінченого та незакінченого замаху?

37. Що таке «придатний» і «непридатний» замах?

38. У чому полягає суть замаху на непридатний об'єкт?

39. Що таке замах із непридатними засобами?

40. Чи можливий замах у кримінальних правопорушеннях із формальним складом?

41. Як кваліфікувати готування до кримінального правопорушення, за якого наявні ознаки іншого кримінального правопорушення (закінченого кримінального правопорушення або замаху)?

42. Чи відрізняється кваліфікація закінченого і незакінченого замаху на кримінальне правопорушення?

43. Що таке добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні (ст. 17 КК України)?

44. Які обов'язкові ознаки добровільної відмови?

45. Чи можлива добровільна відмова на стадії закінченого замаху?

46. Чим добровільна відмова відрізняється від дійового каяття?

47. Чи підлягає особа кримінальній відповідальності у разі добровільної відмови?

48. Які наслідки добровільної відмови виконавця для інших співучасників?

49. Що має зробити організатор або підбурювач для добровільної відмови?

50. Чи є відмова добровільною, якщо особа усвідомила неможливість закінчення кримінального правопорушення через перешкоди?

51. Як кваліфікувати дії особи, яка добровільно відмовилася, але в її діях є склад іншого кримінального правопорушення?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. Із змінами, внесеними згідно із Законом № 27-ІХ від 03 вересня 2019 р. ВВР. 2019. № 38. Ст. 160.
2. Кримінальний кодекс України : Кодекс України; Закон від 05.04.2001 № 2341-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 25–26. Ст. 131. (Розділ ІІІ «Незакінчене кримінальне правопорушення та його види»).
3. Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві. 8-ме вид., допов. і перероб. Упорядники: Р. В. Вереша, В. В. Карпунцов. Київ : Алерта, 2025. 370 с.
4. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар. І том. Станом на 17 лютого 2025 року. За заг. ред. І. М. Копотуна. Київ : Вид. «Центр учбової літератури», 2025.
5. Проєкт нового Кримінального кодексу України, розроблений Робочою групою з питань розвитку кримінального права (для порівняльного аналізу).
6. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, Л. М. Демидової. 6-те вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2020.
7. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / за ред. О. М. Омельчука. Київ : Юрінком Інтер, 2021.
8. Кримінальне право України (Загальна частина) : навч. посібник / О. С. Лейба, О. І. Тітко. Харків : ХНУВС, 2022.

9. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / В. І. Шаkun, В. В. Кузнецов, С. С. Чернявський та ін. Київ : Алерта, 2023.
10. Баулін Ю. В. Поняття та види стадій вчинення злочину. *Актуальні проблеми кримінального права*. Харків : Право, 2015.
11. Вереша Р. В. Стадії вчинення злочину: проблеми теорії та практики. *Право і суспільство*. 2018. № 2.
12. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації : навч. посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2019.
13. Дудоров О. О. Проблеми кваліфікації замаху на злочин із непридатними засобами та на непридатний об'єкт. *Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка*, 2020.
14. Кравченко Ю. В. Добровільна відмова при незакінченому злочині : монографія. Київ, 2017.
15. Хавронюк М. І. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України (актуальна редакція).
16. Храмцов О. М. Проблеми відповідальності за готування до злочину в сучасних умовах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2021.
17. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея ; Нац. акад. внутр. справ. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2018.
18. Гришук В. К. Українське кримінальне право. Загальна частина : навчально-науковий курс. Вінниця : ТВОРИ, 2026.

БУРДА Степан Ярославович,
кандидат юридичних наук, доцент
(*передмова, тестові завдання, задачі*);

МАРМУРА Олег Зіновійович,
кандидат юридичних наук, доцент
(*теоретичні питання, питання для самоперевірки*)

Стадії вчинення кримінального правопорушення

Навчальний посібник

Редагування *Галина Ялечко*
Макетування *Галина Шушняк*
Друк *Назарій Ганущак*

Підписано до друку 11.06.2026.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Умовн. друк. арк. 5,58.
Тираж 70 прим. Зам № 33-26.

Львівський державний університет внутрішніх справ
Україна, 79007, м. Львів, вул. Городоцька, 26.

Свідectво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2541 від 26 червня 2006 р.